

Szerkesztőség:
Arad, Asev-palota.
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
Sürgönyei: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Működésük díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Érzelmek harca.

Európa külpolitikája ismét a forrongás, az újból való kialakulás stádiumába került. A világháború katalizátora chaotikus, kavargó masszába sodorta az egyes államok külpolitikai érdekszféráit és évek hosszú sora kellett ahhoz, hogy a sűrű köd elgomolyogjon Európa fölött és a politikuskák a megtisztult atmoszférában tisztán kivessék, merre, hol van az a mágnes, amely országok érdekeit maga felé vonzza. Új összetételű államok alakultak ki a chaosból, sőt egészen más társadalmi berendezkedésű hatalom is keletkezett és csak természetesen, hogy külpolitikai orientációik is restaurálásra szorultak. Most van az ideje annak, hogy új külpolitikai kapcsolatok alakuljanak ki az új helyzetek kínálkozó konzekvenciáit levonják az egyes államok. A fasantantot a világháború eredménye hozta össze és ez az új, a közpolitikai alakulás csupán a hadiszakmánya elosztása és levidálása céljából történt.

Közép-Európa országai most keresnek orientációt egymás felé és most lett aktuális az olasz-magyar-jugoszláv szövetség kérdése is. A pillanatnyi érdek és készség az, amely ennek a természetellenes csoportosulásnak aktualitást adott. A magyarság egyedülvalósága Kelet-Európában megjelöli azt a külpolitikai utat, amelyen a meggyengített és még szorosabb gyűrűvel körülvett Magyarországnak haladnia kell. Természetes szövetségesre kell találnia, amely hozzá hasonlóan valóságos bélyegébe szorul a szlávság erős gyűrűjében. Ez a természetes szövetséges kizárólag csak Románia lehet.

Ma már történelmi szükségesség, hogy Románia és Magyarország egymás mellett álljanak az új csoportosulás alkalmával az újjáéledő pánszláv törekvésekkel szemben. A helyes emberi logika szerint is a két antiszláv ország érdekei az őket szorongató pánszláv gyűrűvel szemben ugyanazok. Nehézség áll fenn azonban a két ország megegyezésének útjában a Romániába szakadt magyar kisebbség elintézetlen nemzeti állapotából kifolyólag. E probléma minden logikus érdekelismeréssel szemben érzelmi szakadékokat vájt a két azonos helyzetű ország közé. A szakadék azonban nem áthidalhatatlan. A győzelmes és megnagyobbodott Románia már megengedhetné magának a gesztust, amellyel közelebb hozhatja magához a másik hasonló érdekű államot. A történelmi helyzet mérlegében helyes az a követelés, hogy Románia a logika által diktált román-magyar megegyezés érdekében hozzon áldozatot a maga sovénizmusával szemben a hatalma alá szolgáltatott magyar kisebbség javára. Szép lenne, okos lenne, jó lenne egy ilyen román-magyar barátság, különösen nekünk kisebbségieknek. Sajnos azonban ezt a kérdést ma még bizonyos pesszimizmussal lehet kezelni, mert az Európa politikájában még nem érett odáig a helyzet, hogy a logika és az érzelmek összeközléséből az előbbi kerüljön ki győztesként. A nemzeti prudenciának ma még fájdalmasan nagy súlya van a józanság fölött és szomorg, hogy ez az érzelmi tiz ezúdszerint éppen a szláv népeket taszítja egy kialakuló magy szövetség felé. Külön nemzetiségű államok, amelyeket pedig a sors egymásra utalja az észszerűség törvényei szerint — az érzelmeik meddő és kéros harcát vívják egymás rovására, önmaguk enyésztésére.

Magyar panasz a szenátusban.

Tornya Gyula felszólalása. — Népi törvényt sürget egy szenátor. — Az arad-torneai selyemcsempészés ügye a kamarában.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A szenátus mai ülésén Tornya Gyula magyar szenátor felhívja a pénzügyminiszter figyelmét, hogy a Bánát egyik községében az adóhivatal magasabb adókat hajt be a magyar telepesektől a törvényben előírtaknál. Intézkedéseket követel. Onisifor Chibru megállapítja, hogy az endélyi kulturális alapokat igen gyakran idegen célokra és a nemzet kárára használják fel. Kéri a kultuszminisztert, indítson vizsgálatot ebben az ügyben. Ezután a közoktatásügyi miniszterhez fordul, akit arra kér, hogy készítsen pontos statisztikát a közoktatásról, mert a legutóbbi statisztika 18 éves és már elavult. Gradisteanu interpellációt jelent be a román állam etnikai politikája ügyében. Kijelenti, hogy egy állandó népi politikára van szükség, amelyet az összes kormányok magukéval tennének a románság védelmének érdekében. Ezután áttérnek a napirendre és megkezdik a segélybélyegek felcsempészéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A kamara mai ülésén Berlescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslatot nyújt be a bányatörvénynek a bányaadóra

vonatkozó szakasza módosításáról. Garoflid földművelésügyi miniszter a nemzeti agronómiai intézet létesítéséről szóló törvényjavaslatot terjeszt be. Tzoni tiltakozik az ellen, hogy számos helyen a földosztó bizottságok a parasztság érdekeit figyelmen kívül hagyták. Vasiliu cuzapárti vizsgálatot kér a botosani-megyei Frumusica községben működő földosztó bizottság ellen, mert a lakosság részére nem hasítottak ki legelőt. Petrovici közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot nyújt be több egyetemi katedra létesítéséről. Tranculasi a munkakamarákról szóló törvényjavaslatot terjeszti be. Georgescu Tulcea a legutóbbi hajótörésekkel kapcsolatban megállapítja, hogy a hajóépítéskor régi, rossz anyagokat használnak. Intézkedéseket kér ennek az állapotnak a megszüntetésére. Florescu cuzapárti, kérdést intéz a pénzügyminiszterhez az aradi selyemcsempészés ügyében, amelynek egyik részese a „Paris Chic” bucaresti-i cég. Vabeanu közlekedésügyi miniszter visszautasítja Franasovicinak az előző ülésén a Traian császár balesete miatt elhangzott panaszait és megállapítja, hogy a közvéleménynek nincs oka nyugtalanulásra.

Franciaország nem vesz részt a leszerelési konferencián

A minisztertanács visszautasította Coolidge ajánlatát. — Olaszország is ellenzi az Unió akcióját.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) A Havas-ügynökség jelentése szerint Briand francia külügyminiszter ma terjeszté a minisztertanács elé válaszáat Coolidge javaslatára a tengeri leszerelést illetőleg. A válasz szerint Franciaország megkéri Amerikát, hogy engedje át a kezdeményezést az arra illetékes Népszövetségnek. Franciaország nem érzi magát jogosítottnak arra, hogy a Népszövetség megkérésével külön konferencián vegyen részt, mert ezzel úgy érzi, hogy a Népszövetség tekintélyét rombolná le. Franciaország szerint a leszerelésnek a szárazon, tengeren és levegőben egyidőben kell megtörténnie és a leszerelés kérdésében tekintettel kell lenni az illető államok földrajzi helyzetére.

Ennek dacára, mint a Times washingtoni tudósítója jelenti, amerikai körökben még mindig remélik, hogy Franciaország újból fontolóra veszi azokat a javaslatokat, amelyeket

Coolidge a tengeri fegyverkezés további csökkentésére tett. Ha Franciaország mégis elutasító magatartást tanúsítana, úgy ebben a kérdésben Amerika, Anglia, Japán és Olaszország döntést provokálna. Ez a reménykedés azonban nem vált valóra, mert Briand külügyminiszter ma átadta válaszáat a párisi amerikai nagykövetnek Coolidge leszerelési javaslatára vonatkozóan. A választ még nem tették közzé ugyan, de bizonyos, hogy Franciaország udvariasan bár, ellenben a legteljesebb határozottsággal elutasítja az öt nagy hatalom leszerelési értekezletének egybehívására vonatkozó javaslatot. Ezt egyfelől a Népszövetség alapokmányára, másfelől jogi okokra való hivatkozással indokolja meg.

Római jelentések szerint Mussolini alapos áttanulmányozás után kijelentette, hogy nem hajlandó Olaszország megvédésének ügyében kidolgozott tengeri fegyverkezési programját az Unióra való tekintettel megváltoztatni.

Kivégezték a portugál lázadás vezérét.

Felesége a holttest mellett öngyilkos lett. — Portugáliában helyreállott a rend.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Madridból érkezett jelentések szerint Tolago volt hadügyminisztert, a portugál lázadás egyik vezérét, rögtönítélő eljárás mellett halálra ítélték és agyonlőtték. Tolago felesége, aki mindent megtett, hogy férje számára kegyelmet eszközöljön ki, ura elvesztése feletti kétségbeesésében, kivégzett férjének holtteste mellett agyonlőtte magát.

A portugál hivatalos lap Carmona diktátor rendeletét közli, amely valamennyi politikai szövetséget feloszlatja, amelyeknek tagjai a

forradalomban résztvettek. A párisi portugál követség a portugál külügyminiszter táviratát közli ma, amelyben a miniszter részletesen elmondja háromnapos letartóztatásának történetét a forradalmárok táborában. A miniszter kijelenti, hogy a kormány teljesen a helyzet ura. A rend az egész országban újra helyreállott, de az ostromállapotot még fenntartották, hogy a kormány minden meglepetéssel szemben megvédje a polgárságot. A lisszaboni diplomáciai kar felkereste a külügyminisztert és üdvözölte a kormányt a forradalom leverése alkalmából.

Rejtelmek a magyar királykérdés körül.

Bethlen István gróf titokzatos kijelentései. — A magyar miniszterelnök beszéde a királykérdésről izgalomba hozta a magyar politikai életet.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar politikai életnek még ma is nagy eseménye Bethlen István gróf magyar miniszterelnök veszprémi beszéde. Még a miniszterelnök közvetlen környezetét is meglepette az a tüzesen harcias szellem, amellyel hadat üzent a választásokon letipott ellenzéknek és a parlament maradék ellenzéki csoportjainak még az erkölcsi létjogosultságát is kétségbevonja. Andrassy Gyulánál azt kifogásolta, hogy csak a királykérdés problémáját látja, amelyre a kormány ma nem tud megoldani. És itt tért át beszédének legérdekesebb részére, amelynek homályos célzása olyan titokszerűséggel hangozott el, hogy még a négyülésein jelenlevő kormánypárti képviselők is más és más szenciát értettek ki belőle.

— A királykérdést ma megoldani — mondotta a miniszterelnök — teljesen lehetetlen. Hiszen amíg nem vagyunk szabadok és amíg nem szabadon döntünk a sorsunk fölött, ebből a szempontból külpolitikai leköötöttségeink vannak, amíg tudjuk azt, hogy szomszédaink és mások befolyást akarnak gyakorolni a kérdés eldöntésére, addig botorság, örület volna fölvetni. Hiszen mi magunknak akarunk házasodni és nem a szomszédainknak. Nem értem meg, hogy a férfi szándékosan olyat vegyen el feleségül, akiről tudja, hogy majd a szomszédaival fogja kijátszani. Menyasszonyt csak rendezett háztájjra szokás hozni. Arra a feladatra, hogy nyomortanyára jöjjen, csak vénéreány vállalkozik, akinek nincs válogatnivalója. Vagy azt kívánják, hogy hozományvadászok legyünk talán? Én figyelmeztetem önöket arra, hogy négyszáz éven keresztül érdekházasságban éltünk, amelyből hiányzott az igaz szerelem, amely talán időnként megfelelt az érdekeinknek, de többet és gyakrabban Ausztria érdekeinek, mint a miénknek. Ma újból érdekházasságot próbálunk kötni? Én azt hiszem, hogy hamar rájövönnek arra, hogy ez az érdekházasság tulajdonképpen szerelmi házasság volt, amelyből egy hiányzott csak, — az igaz szerelem...

A négyülés befejezése után Bethlen gróf és kísérete a megyeházára vonult, ahol a kormánypárti képviselők között megindult a találgatás, mire akart célozni a miniszterelnök menyasszonyos hasonlatával. A politikusok egy része azt hangoztatta, hogy a hasonlatnak Habsburg-ellenes éle volt, másik része pedig — élén Ripka főpolgármesterrel — azt vitatta, hogy a hasonlat csak az első, főhületes hallásra mutatkozik Habsburg-ellenesnek, holott lényegében nem áll ellentétben a legitimizmus elvével, úgy hogy még Apponyi Albert gróf is aláírhatta. Közben csatlakozott a politikusok csoportjához Bethlen miniszterelnök is és mosolyogva kérdezte:

— Most jön az exegézis? Én csak annyit mondhatok, hogy a beszédemhez nincs semmi hozzátenni valóm.

— Mindenki magyarázza egy a hasonlatot — tette hozzá Vass népijóléti miniszter, — a hogy akaria... A lavina megindult.

Gróf Apponyi Albert Bethlen István miniszterelnök veszprémi beszédével kapcsolatban ma a magyar országgyűlés folyosóján nyilatkozott a sajtó képviselői előtt:

— Engem — mondotta — a miniszterelnök beszédében főként a legitimizmusra vonatkozó rész érdekel, amelyet csodálkozással olvastam. A miniszterelnök azok ellen használt ilyen éles hangot, akik az u. n. királykérdést állandóan napirenden tartják. Nem tudom mire célozott, mert tudommal olyan számottevő politikai tényező nincs, aki a kérdésnek befolyásos időn belül való tényleges megvalósítását szóba hozta volna. A veszprémi beszéd humorizáló hangon éles polémia tartalmaz azok ellen, akik a régi érdekházasságot akarták megerősíteni a volt osztrák-magyar monarchia országaival. Megállapítom, hogy a törvényes királyság hívei mindannyian azon a közjogi állásponton vannak, amelyet néha Károly királynak... Rakovszky Istvánhoz, a nemzetgyűlés akkori elnökéhez első hazatérési kísérlete után intézett levele és a magyar nem-

zethez szóló kiáltványa tartalmaz. Ebben a többek között azt mondja, hogy a király a pragmatika szankciónak az együttes bírtoklásra és a kölcsönös védelmi kötelezettségre vonatkozó intézkedéseit az események által túlhaladottaknak tartja és ebből folyólag soha Magyarországának katonai és pénzügyi erejét más országokra vonatkozó igényeinek érvé-

Meghosszabbítják a francia parlament mandátumát.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Morinaud képviselő, a köztársasági demokratapárt elnöke, aki a nemzeti kormányt előkészítette, kijelentette, hogy Franciaország súlyos betegségben van, most azonban a gyógyulás útjára jutott és még hosszabb pihenésre van szüksége. Ezért szükséges, hogy az országot ne tegyék ki újabb politikai izgalomnak, ami elkerülhetetlen lesz akkor, ha a parlament lejáró mandátuma következtében új választásokat rendelnek el. Reméli, hogy a kormány felismeri a helyzetet és megteszi az intézkedéseket a parlament meghosszabbítására nézve.

Öngyilkosság — esküvő helyett.

Magyar miniszteri tanácsos titokzatos öngyilkossága Bécsben. — Három nappal a házasságkötése előtt vetett véget életének.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.) A bécsi és budapesti társaság egyik ismert és előkelő tagja Siket Andor alig negyvenéves nyugalmazott miniszteri tanácsos tegnap reggel Bécsben öngyilkosságot követett el a Grand Hotel egyik szobájában. Tettét, amelynek oka eddig a legmélyebb rejtély, a legnagyobb hidegvérrel és elhatározottsággal követte el. Fla volt Siket Traján postaigazgatónak, tanulmányai elvégzése után vidéken hivatalnokkodott, majd a belügyminiszteriumba került, ahol csakhamar miniszteri tanácsos lett. Ekkor nyugdíjazták és attól kezdve visszavonultan élt Pesten, mígnem most tragikus halála feléje fordította a közfigyelmet és a részvétet.

Az utolsó nap Bécsben.

Siket Andor vasárnap délelőtt utazott Bécsbe, ahová délután érkezett meg a Grand Hotelben kényelmes, jó szobát kért és kapott. Feltűnő volt, hogy már este 9 órakor bezárkózott szobájába és lefeküdt. Reggel fél tízkor a szobaleány benyitott Siket szobájába. A vendég sötétzöld pizsamában fekiúdt az ágyban és látszólag mélyen aludt. Félháromkor újból benyitott a szobaleány, de Siket még mindig úgy fekiúdt, mint két órával azelőtt. A szobaleány aztán már csak délután két órakor nézett be a szobába, ahol a vendég még mindig mozdulatlanul pihenni látszott. A hosszú alvás érthetetlennek látszott a szálló személyzete előtt és az egyik háziszolga bement, hogy felköltsse a vendéget. Nagy volt a megrökönyés azonban, amikor az semmiért költögetésre nem reagált.

Morfium . . .

Azonnal értesítették a rendőrséget és a mentőket, akiknek megérkezése nagy feltűnést keltett. Siketen azonban már nem lehetett segíteni: halott volt. Az éjjeli szekrényben egy fecskendőt találtak és egy kis halomban valami fehér pornak a maradékát. A mentők megállapították, hogy az öngyilkos a kora reggeli órákban követhette el végzetes tettet. Csakhamar kiszállt a rendőri bizottság is és konstataálta, hogy Siket nagymennyiségű morfiumot fecskendezett testébe, de ezenkívül valami ismeretlen méreggel meg is mérgezte magát.

Buculevél és egy olasz vízum.

Az asztalon gyászkeretes levél fekiúdt. Siket Andor buculevéle. Megadta benne személyi adatait és öngyilkossága okául az életuntagságot jelölte meg. A leghatározottabban kérte,

nyesítésére felhasználni nem akarja és nem fogja.

Apponyi ezután hosszabban magyarázta a magyar nemzeti függetlenség megtartásának gondolatát, végül kijelentette, hogy a magyar királykérdés abban az értelemben, hogy nyitva áll a választás arra nézve, ki legyen a király — nem létezik, mert meggyőződése szerint Magyarországnak törvényes királya van, csak külső körülmények gátolják őt abban, hogy a magyar trónt elfoglalhassa.

hogy holtestét boncolják fel és aztán a legegyszerűbb és a legolcsóbb módon égessek el. Mellékelt egy igazolványt a szálló 81-es safejéhez. Itt voltak értéktárgyai: aranyóra, lánc, pecsétgyűrű és egy tárcsa 600 schillinggel. Ebből rendelt el a temetés költségeinek fedezését. Kérte, hogy értesítsék rokonait, Pavlik Miklóst és Zakariás József ezredest Debrecenben. A rendőri bizottság megtalálta az összes jelzett értéktárgyakat, de feltűnt, hogy az öngyilkos utlevelén egy január 28. dátumú olasz vízum volt, tehát az öngyilkosság gondolata csak utabban érlelődhetett meg benne. Vidáman indult el Budapestről Siket Andor.

Budapestben a Kálmán-ucca 13. számú ház harmadik emeletén lakott, izléses garzonlakásban Siket Andor nyug. miniszteri tanácsos, aki vidáman szót oda vasárnap, elutazása előtt házvezetőnőjének:

— Ne sirjon utánam, lehet hogy holnap délben már itthon leszek.

A vőlegény érthetetlen tette.

Az első emeleten lakik Gyérey Richárd földbirtokos a Kálmán-ucca ház tulajdonosa és ennek válófélben levő asszonylánya volt az öngyilkos menyasszonya. Gyérey, Mária ezelőtt dr. Dajkovics István fővárosi ügyvéd felesége volt és ez a házasság szerelmi volt. Dajkovicsot Gyéreyék tanították ki, aki halolosan megszerette a dúsgazdag Gyérey-leányt, azonban a házasság, mely két gyermektől is volt, egyre elviselhetetlenebbé vált. A férj kisése könnyelműen élt, a házastársak féltékenyek és a dolognak válság lett a vége. Ekkor ismerkedett meg Dajkovicsné Siketvel egy bálon és a Gyérey család nagy szeretettel fogadta a szimpatikus fiatalembert. Gyérey Mária csakhamar jegyese lett Siketnek és a házasságot csütörtökön, február 17-én akarták megkötöni.

A bécsi öngyilkosság híre tragikusan hatott a Kálmán-ucca 13. számú házban és a kétségbeesett menyasszonyt szinte nem is lehet megvigasztalni. Az öngyilkosságot teljes homály fedi és Budapesten még most sem tudják elhinni, hogy ez a jókedvű, pompás anyagi viszonyok között élő fiatalember önkézzel vetett véget életének.

Mezőgazdasági szakkönyvek árjegyzéke ingyen Sándor Ferenccél.

— Az Adám-ügy a magyar képviselőházban. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház mai ülésén Zsitvay Tibor elnök bejelentette, hogy Kischelsberg kultuszminiszter holnap válaszol Pakots interpellációjára, amely Adám professzor ismeretes ügyében hangozott el.

Averescu békül Bratianuval.

A kulisszák mögött azonban tovább folyik a harc. — Nagy politikai szenzációkat várnak Lupu körül.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az utóbbi napok politikai viharai épen a kormány részéről ma meglepő fordulóponthoz érkeztek el. A Cuvantul értesülése szerint ugyanis a kormány állítólag belátta, hogy a liberálisok ellen csak szélmalom-harcot kezdett, s minden politikai villongás csak a konszolidáció kárára van s nemhogy elősegítene, de hátráltatja a nemzeti kabinet létrehozásának tervéhez fűzött reményeket. Épen ezért a lap szerint Averescu kormányelnök állítólag ismét ajánlatot tett Bratianuéknek a békes megegyezésre. Azonban ha ez ezuttal sem vezetne eredményre, úgy ismét kiújul a harc s ekkor már mindkét részről a legádázabb összecsapásra van kilátás. A kormány különösen az ellen tiltakozik, hogy a liberálisok a kormány legintimebb ülgáiba is beleavatkozhatnak. Erre vonatkozólag különben Averescu a következőket mondta a Cuvantul munkatársának:

— A liberálisok tiltakoznak az ellen, hogy a kormány ellenakciót indított velük szemben. De akkor miért avatkoznak bele a kormány ügyeibe? Hagyjanak bennünket békésen kormányozni, ha úgy a szívükön fekszik a konszolidáció kérdése. Én nem kötöttem senkivel sem fegyverszünetet a liberálisok ellen, de a kormány függetlenségét minden körülmények között meg fogom védelmezni!

A kormányelnöknek erre a kijelentésére Bratianu Ionel sietve válaszolt a Viitorulban s kijelentette, hogy a kormány ellen indított minden inopportunos harcot lefuvat, azonban hasonló intézkedést vár a kormányelnök részéről is. Ezzel szemben egyes politikai körökben úgy tudják, hogy a két kijelentésnek — de különösen Bratianu Ionel kijelentésének — nincsen komoly jelentősége s a harcot mindkét részről továbbra is folytatni fogják, mert mindkét oldalon megvannak győződve arról, hogy ezek az időnkénti fegyverszünetek csupán újabb erőgyűjtés célját szolgálják. Ezt bizonyítja különben az is, hogy amíg a szembenálló vezérek békenyilatkozatokat tesznek, addig a két párt hivatalos szócsövei: a kormánypárti Indreptarea és a liberális Viitorul éles harcot folytatnak egymással, s a politika napl eseményeiből mindketten a maguk igazát szürik le, sőt mind vehemensebben a kormányzás kérdését vitatják egymás között. „Tudatában van a liberálist párt a jelenlegi helyzet komolyságának és vállalja is érte a felelősséget?” — kérdezi az Indreptarea, mire a Viitorul azt válaszolta, hogy „a liberálisok a saját akaratukból vonultak vissza annak idején, de most érkezettnek látják az időt arra, hogy a nemzet érdekében cselekedjenek.” Vagyis, a míg Bratianu Ionel kijelenti, hogy egyáltalán nem törekszik kormányzásra, addig lapja nyíltan közli, hogy „magától értetődik, ha a kormány az erélytelenség útjára lép, a nép tudni fogja kötelességét”. Szóval színlag megtörtént a kibékülés, a kulisszák mögött azonban annál nagyobb erővel áll a harc s — a Cuvantul véleménye szerint — a helyzet végső kibontakozása most már csak a néppárt és nemzeti-parasztpárt végleges megállapodásától függ.

Ezt a megállapodást viszont nagyban hátráltatja az a körülmény, hogy az utóbbi napokban a Lupu dr. által előidézett ellentétek mind nagyobb arányokat öltenek s a nemzeti-parasztpártban komoly kombinációktól tartanak. Mint a lapok írják, a nemzeti-parasztpárt most legváltóságosabb óráit éli. Különösen Lupu dr. tegnapi nyilatkozata idézte elő a krízist, a ki bejelentette, hogy bizalmi embereivel szombaton megbeszélést tart s erre a viszálykodásoktól magukat távol tartó elfogulatlan nemzeti-parasztpárti politikuskokat is meghívta, mert mint mondá, a megbeszéléseken szenzációs leleplezéseket közöl a fuzionált két párt vezéreiről. Lupu lapja, az Aurora, különben nyíltan a szakadás álláspontjára helyezkedett és így az egyesült pártokat az a veszély fenyegeti, hogy Lupuval több számottevő tagját is elveszti. Ez-

ért Maniu az ügyben sürgős megbeszélést hívott egybe, a megbeszéléstől azonban nem adtak ki kommunikét, de a Cuvantul tudni véli, hogy azon Lupuval szemben a végsőkre határozta el magukat a nemzeti-parasztpárt vezeterei.

A házasság válsága.

Elszaporodtak a válások. — Mi okozza a tömeges válást? — Hogyan menthető meg a veszedelembé került házasság? — Ankétot rendez az Aradi Közlöny a kérdés megvitatására.

(Arad, február 15.) Feltűnő és megdöbbentő társadalmi jelenségre akarunk e sorokban rámutatni: hihetetlen mértékben szaporodnak el a válások nemcsak Aradon, hanem egész Európában. Soha annyi szerencsétlenül végződő házasság nem volt, mint manapság. Férfiak és nők tömegesen hagyják ott az úgynevezett „családi tüzhelyet” és hiszteriás türelmetlenséggel siettetik a válási aktus befejezését. A régi patriarchális és romantikus érzései virágnyelven „rózsalánc”-nak nevezték el a házasság intézményét, ma azonban már a házasságok legnagyobb része nem találja sehol a rózsát és csak a láncot, a bilincset érzi, amelytől mindenáron szabadulni akar. A tömeges válások újabb komoly társadalmi problémát sorakoztatnak a többi égető és megiehetetlen kérdés mellé: a házasság válságát. Mert ámbár az általános társadalmi morál megállapíthatóan nagyot súlyodt a háború óta, mégis úgy látszik, mintha nem is annyira az embereken, mint magában a házasság intézményében van a hiba. A mai kor házasságai nagyon távol állanak az ideális házasság fogalmától, mert részben az emberiségnek nőtt meg az életigénye, részben pedig a házasság, mint életforma bizonyult szűknek a megduzzadt igények befogadására.

Sokan vannak, főleg konzervatív részről, akik nem a házasság intézményében látják a hibát, hanem a tömeges válások okait a házasságokban keresik. Vannak, akik a háborúban, forradalmakban, gazdasági harcokban elurult és elzüllött férfitelmentalitást teszik felelőssé a házasság válságáért, sokan viszont a modernizált nőket vádolják azzal, hogy a férfihez formálnak jogot és nem egy férfihez. Nincs meg bennük az egész életre szóló boldogság garanciája. A harmadik fel fogás — amint, már említettük — nem a házasságok, hanem ma-

A Dimineata ezzel kapcsolatban közli, hogy Lupu szombat esti bankettjén fontos kiemeléseket fog tenni, amelyek ha nem jelentik a pártból való kilépését, mindenesetre nyilvánosságra hozzák az ismert konfliktus indító okait. A nemzeti-parasztpártban viszont nem tartjuk valószínűnek, hogy Lupuhoz a pártból, különösen pedig a képviselők közül jelentékeny számban csatlakoznának és azt hiszik, hogy legfeljebb 5—6 képviselőből fog állani Lupu csoportja.

gát az intézményt hibáztatja és azt mondja, hogy a házasság mai formájában elavult és okvetlen restaurálásra szorul.

Hogy valahol hiba van, azt a fenyegető mértékben szaporodó válások letagadhatatlanul bizonyítják és ez a megdöbbentő jelenség óriási veszedelmet jelent társadalmunkra, a mely nemcsak szociális, hanem gazdasági szempontból is a családi élet szentségén alapul. Alapjában van tehát megtámadva és veszélyeztetve a polgári társadalom és ezért e katasztrófális hatású jelenség felett nem szabad könnyelműen elsiklanunk. Az Aradi Közlöny, amely mindig élénk figyelemmel kísérte a jelentősebb társadalmi tüneteket, most feladatául tűzte ki, hogy az utóbbi időkben végzetesen elszaporodott válások okait kikutassa és a terjedésük elleni küzdelem módjaitól olvasóival megbeszélje. Elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy az intellektuális osztály bevonásával lapunk hasábjain megvitassuk a mentési akció módjait. Felkérünk tehát mindenkit, akinek ehhez a kérdéshez komoly és megiszivlelendő hozzászólása van, juttassa azt el hozzánk az Aradi Közlönyben való leközlés céljára.

Kiki a saját, jól megfontolt szempontjából adjon választ a nyitott kérdésekre: mi az oka a sok válásnak, a férj hibás-e, vagy a feleség, gazdasági, nevelési, társadalmi okok idézték-e elő a házasság válságát és végül milyen megoldási módot képzel a helyzet szanálására?

Rámutatunk a fenyegető veszedelmekre, amelyek elkerülhetetlenek, ha a társadalom idejében nem indítja meg mentőakcióját a családi életet, a házi tüzhelyet védő falak fokozatos leomlásával szemben. Hiszünk, hogy a remélhetőleg tömegesen beérkezendő hozzászólások valamennyire megvilágítják a megindítandó társadalmi munka kérdését.

Nagyarányu tűzriadalom Aradon.

Kéménytűz volt az aradi állomáson. — Veszedelemben forgott az aradi állomásfőnök lakása.

(Arad, február 15.) Ma este hét órakor hatalmas tűzriadalom verte fel a város csendjét. Az est korzón sétáló közönség nagy letelemmel és izgalommal látta, hogy Arad főterén fülsikító szipolással robogtak végig a tűzoltóság felszerelése; az összes autó, kézfecskendők, létrák, tűzoltókkal s rendőrökkel megpakott kocsik. Az aradi tűzoltóságnak és rendőrségnek ugyanis azt jelentették telefonon, hogy ég az állomás épülete. A korzókok rémülten tekintettek az elrobogó autók és kocsik után: sokan konfliktusba s a véletlenül az állomás felé cammogó kisvonatba vágta magukat és elindultak a tűzoltók után. Nagy tömegek gyalog rohantak a tűz irányába, amely végéreményben azután mindenkinek családást hozott. Az állomás kiderült, hogy mindössze kisebb kéménytűzről van szó, bár az könnyen katasztrófálissá is válhatott volna, mert közben ugyanis lángot fogott a padlás egyik gerendája és átégette Jura Nichifor aradi állomásfőnök emeleten levő lakásának mennyezetét. Valóban rémületes látvány volt, amikor a kémény nagy szikraesőt okádott az ég felé. A tűzoltók Mihailovics Gyula főparancsnok veze-

tésével fél óra alatt kézfecskendővel eloltották a tüzet. A lakás mennyezetének egy részét le kellett bontani, mert az beomlással fenyegetett. A tüzet így tehát hamarosan lokalizálták és megállapították, hogy a kéményben felgyülemlett korom gyulladt meg és a szikráktól tüzet fogott a padlás gerendája. A tűznél megjelent lencu Traian rendőrigazgató is. A kár meghaladja a tízezer lejt.

— Hajókatasztrófa a constantjai kikötőben. Constantából jelentik: Tegnap reggel súlyos hajószerecséltenség történt a constantjai kikötőben. A Watson & Youeli hajóstársaság tulajdonában lévő és a békeszerződés értelmében az angoloknak ítélt „Hungaria” személyszállító gőzös az olasz pavillon előtt összeütközött a Lloyd Triestino vállalat „Carnaro” nevű gőzösével. A „Hungaria” ugyanis épen akkor kormányzott be a keskeny öbölbe, amikor a „Carnaro” hátrafelé farolva akarta elhagyni a kikötőt. Az összeütközés következtében a „Hungaria” súlyosan megrongálódott. Megindították a vizsgálatot annak a megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Borzalmas csoda történt Radauchan.

Hogyan menekült meg a hazatérő amerikai a kapzsi rokon merényletétől. — Fantasztikus történet tartja Izgalomban Bukovinát.

(Az Aradi Közlöny cernauti tudósítójától.) Egész Csángóországban különös történet jár szájról-szájra az emberek között:

— Radocon csoda történt!

Mi történt? Vasilie Clipe, galinesti-i földműves több, mint tíz év óta kergeti szerencsését Amerikában, de már évek óta nem kapott hírt felőle felesége és kislánya. Már-már lemondtak róla, amikor az elmúlt hó végén levél jött az elveszítettnek hitt gazdától, aki azt írja, hogy utban van hazafelé és annyi dollárt hoz magával, hogy egyszeriben bojárrok lesznek. Nagy volt az öröm a faluban, de a sárga irigység magja gyökeret vert egy emberben, aki épen az ujjongó feleség bátyja volt. — A huga arra kérte, fogja be lovait és vigye őt gyermekével együtt a várva-várt vendég fogadására a többkilométernyire fekvő vasúti állomásra. Az eddig megértő, jó fivér lesütötte elsötétedő szemét, szavai azonban most is jószágosak voltak.

— Nagy hó van leltem és hideg, még betegek lesztek. Elmegyek én egyedül és hazahozom a sógorát.

Ugy lett. A fivér egyedül indult el sógora fogadtatására. Éles fejszét dugott a szekér oldalába. Utközben félretért az erdőben, egy gödört ásott. Készenvolt tervével: sógorát leüti a fejszével, kifosztja s aztán eltemeti a gödörbe. A hugának azt mondja, hogy a férje nem érkezett meg, a levél nem mondott igazat. Ki jöhet vajon borzalmas cselekedete titkára?

A jelzett vonat beérkezett s a következő pillanatban egymás nyakába borult az amerikai és az álnok sógor. Mielőtt elindultak volna hazafelé, a sógornak szíverősítőre volt szüksége, hogy erősítse magában gonosz szándékát.

— Siessünk! — sürgette az amerikai — nagyon várhat a feleségem.

Nehezen indultak. A sógornak nem volt beszédes kedve, az amerikai pedig ábrándozott. Mikor az erdőhöz értek, a szekér eltért a járt utról.

— Erre közelebb! — igazolta magát a sógor. Megcsapkodta a lovakat s aztán — a gödör mellett hirtelen megállott. Kezében már ott villogott az éles fejsze.

— Meg fogsz halni!

A megrémült amerikai elsápadt a nem várt merényletre. Menekülésre nem látott módot, könyörögni kezdett, feleségét, gyermekeit emlegette, akik bizonyára a sógornak is kedvesek, de az elvetemült ember hajthatatlan maradt.

— Neked adok 1300 dollárt, fél pénzemet... — rimázkodott.

— Az egész kell!

— Jó legyen a tied, csak megláthassam szeretőimet.

— Ugyis meg kell halnod, hogy el ne mondhasd másoknak.

Az amerikaius látta, hogy nincsen kegye sem. Csak arra kérte még, hogy imádkozhasson s aztán terítse le egy pokróccal.

— Nem akarom látni a halálos csapást.

— Imádkozz s halj meg — válaszolt könyörtelenül a sógora — s ima után leterítette a pokróccal a térdelő áldozatot.

A halálos féliciem verejtékkel verte ki a szerencsétlen ember homlokát. Szája szüntelenül mormogta az imádságot s várta a csapást. A sógora azonban késiekedett.

— Ül meg, ne kinozz — könyörgött újra.

Nem kapott választ s újból elkelt néhány rettenetes másodperc.

— Ha Isten hisz... — emelte föl a fejét, de irtózáttal kapta vissza újra.

Sógora ott állott mellette, az éles fejszét magasán tartotta feje fölött s épen lecsaphat készült. Újból elkelt néhány másodperc, de halált hozó csapás még mindig nem zuhant. A végsőkig elgyötört ember ekkor utolsó kétségbeesett mozdulattal ugrik fel, hogy szembeforduljon elvetemült sógorával. Rémülettől és eiszániságtól kerekre nyílt szeméi azonban füves tekintetű kapcsolódtak: sógora feje fölött emelt fejszével áll, de szeméi füvesek s a karjai merevedettek, mint a halotté. Csak a mellé zilált néha, de szava nem volt s mozdulni nem tudott.

Az amerikaius Isten kezét látta a dologban. Rögtön föltette sógorát a szekérre s be szállította a radauci kórházba. Az orvosok azonban tanácstalanok a különös merevedési esettel kapcsolatban. Az elvetemült ember

Aradon látták a torneai gyilkost?

Aradon bujkál a gyilkos katonaszökevény. — Az aradi rendőrség erélyes nyomozása.

(Arad, február 15.) Még ismeretes a közönség előtt az a megdöbbentő gyilkosság, amely Tornea község határában történt. Don Demeter községi rendőr igazolásra szólított fel egy szökni készülő fiatalembert, aki átadta igazolványait. Az iratok nem voltak rendben és az útjut az őrszobába akarta kísérrni a rendőr. Elindultak az őrszoba felé és a fiatalember hirtelen revolvert rántott és őt lövéssel leterítette a rendőrt. A szerencsétlen ember holtan maradt a földön, a gyilkos pedig megszökött. A nyomozás a rendőrnél maradt iratokból

feje fölé emelt kézzel fekszik a kórházi ágyon, a fejszét is úgy kellett kifűrészelni a kezéből. Összeszorított markában most is görcsösen szorongatja a fejsze nyeléből ott maradt csontot. — Az eset híre villámgyorsan elterjedt a környékbeli lakosság között. Radauchan történetesen vásár volt és a vásárosok áhítatos döbbenettel adták tovább egymásnak:

— Csoda történt Radauchan.

megállapította, hogy a gyilkos Kaas Lázár, aki Aradon lakott, itt végezte iskoláit és megszökött a katonaság elől. A környék csendőrségei és az aradi államrendőrség a legnagyobb eréllyel nyomozott a gyilkos után, de kézrekeríteni eddig nem sikerült. Ma délelőtt aztán érdekes jelentés érkezett az aradi rendőrségre. Egy aradi fiatalember jelentette, hogy a str. Moise Nicoara (Petőfi-uccán) találkozott Kaas Lázárral, aki azonban egy pillanat alatt eltűnt szeméi elől. A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást, amely azonban a késő éjszakai órákig még nem vezetett eredményre.

Művészet.

A jubiláló Rákosi Jenő.

Diszbankett a magyar újságírás nesztorának hatvanéves iról jubileumán.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Hatvanéves drámaírói jubileuma alkalmával nagyszabású bankettel ünnepelték tegnap barátai és tisztelői Rákosi Jenőt, a magyar irodalom és hírlapírás eszményi bajnokát, a magyar közélet legendás alakját. Mintegy kétszázan jelentek meg a Hungária-küintermében, köztük a magyar politikai élet legnagyobbjai.

Az első szónok Hegedűs Lóránt volt és utána Apponyi Albert gróf beszélt.

— Mi ketten vagyunk most a magyar politika, a magyar élet vénei, — mondja Apponyi. — En félszázados multat képviselek a parlamenti életben, 60 évet a irodalom életében. Jól esik nekem, hogy van még valaki, akit bátyámnak szólíthatok. Hát Jenő bátyám, azt kérdezem: van-e itt még nekünk szerepünk? Van-e jogunk az ünnepeltetésre, mert saját politikai temetkezésünket még nem akarjuk ünnepelni.

Berzeviczy Albert, Petry Pál államtitkár és gróf Andrássy Gyula beszéde után Rákosi Jenő meghatottan válaszolt.

— Amikor valaki az elismerésnek bizonyos magaslatára jut, elhíhetik vele, hogy multjában volt egy cigányasszony, aki mindent megjósolta neki. Nekem valóban volt ilyen jósom, ha nem is cigányasszony. Hatvan évvel ezelőtt ott állottan a Nemzeti Színház kulisszái mögött és arra gondoltam, hogy én, a senki, a semmi, az ismeretlenség, irtam valamit, ezt színiészek játszáék és a közönség tapsol a gondolataimnak, amelyek nekem jutottak eszembe. Ekkor hátulról vállamra tette a kezét egy színpadi munkásember és így szólt:

— Ez jó darab én értek hozzá, magából lesz valami.

Ez a jóslat jut az eszembe most, amikor a dicsőségek, a jutalomnak, boldogságnak olyan mértékében részesültem, amennyi kevés embernek jutott osztályrészül. Megköszönöm a kornánynak, hogy képviseltette magát. Ez nekem nagy sor, mert nem vagyok abban a helyzetben, hogy több kellemességet mondjak neki, mint ezt a köszönetet. Megköszönöm Durini di Menza grófnak, hogy eljött. Ezt a sok dísz és dicsőséget pedig, mint egy halom virágot, felőlelem, elviszem az irodalom betegszobájába, leteszem a beteg irodalom lábához. A poharamat pedig ürítem az irodalomra, amely örökéletű.

* A színház heti műsora. Szerda: Luxemburg grófia, operett. (A. bérlet.) Csütörtök: Házi tündér, színmű. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Péntek: Házi tündér színmű. (C. bérlet.) Szombat: Alexandra, operett. (Bing Jánossal, Havassy Mimi-vel és László Andorral. A. bérlet.)

* Ma este kilenc órakor alkalma lesz minden aradi intellektuálnak társadalmunk két óriási horderejű problémájával közelebről megismerkedni. A rohanó idő tempója, az élet egyre növekedő gondjai csak igen ritkán nyújtanak alkalmat arra, hogy emberi kérdésekkel teljes odaadással foglalkozzunk egy-két órán keresztül. A nő-kérdés és a házasság különösen a világháború óta dagadt nagy horderejű problémává, a nagy világfelfordulásban alakult ki a modern nő pszichéje, mely szeszélyesen csapong, forr, de most már egyre érezhetőbben halad a teljes kikristályosodás stádiumába. E problémának ikertestvére a modern házasság, mely jelenség szemünk előtt zajlik és megérthetőségének megkönnyítése a legfontosabb szociális feladataink közé tartozik. Dr. Hersch Andor ideggyógyász, a freuditanok alapján érdekesítő beállítással fogja megtartani előadását, a lélek tükrén keresztül szemlélteti majd hallgatóságával e két problémát. Dr. Gabos Jerő aradi ügyvéd, akinek finom szociológiai meglátásairól már gyakrabban meggyőződhetett az olvasó, a társadalomtudomány vastraverzeire állítja fel az előadásra kerülő problémákat. Jegyek Oláh Sándor és társa könyvkereskedésében és este a Kulturpalota kistermében 60 és 20 lejért kaphatók.

* Bartókban mindaz a „modern” elem, mi! dekadens kortársaiban torz kapkodás, ismét valódi, kollektív művészetté nemesedik, mert a formálás alapténye nála már megújult, reális erőre kapott egészséges társadalom közönségére, tehát a holnap közönségére, utal. Ezért van az, hogy épen kollektivebb beállítása következtében lehet olyan nagyon egyéni, lehet lírája oly végtelenül elmélyedő és sokatmondó, a legnagyobb misztériumokba merülő.

* Az aradi színháziroda hírel. Házi tündér. A Dickens világhírű regényéből készült gyönyörű színmű csütörtöki premijére már teljesen elkészült a színtársulat. Ennél bájosabb, kedvesebb és meghatóbb színpadi munkát már régen írtak. Dickens nagyszerű figurái kelnek életre a színpadon mesteri beállításban. Az aradi színház nagy gondot fordított a darab beállítására. Az elsőrangú szereposztás biztosítani fogja a Házi tündér aradi sikerét. — Luxemburg grófia, Lenár rég nem játszott operettje kerül színpadra szerdán nagyszerű szereposztásban. — Alexandra, az utolsó szezon még mindig népszerű slágere szerepel a szombati műsoron. Vendéként Bing János játsza el nagyszerű szerepét. Míg a két másik főszerepet Havassy Mimi és László Andor játsza. — Nagy kabaré lesz szombat éjszaka 11 órakor. Váradi Aladár és társulata kiegészítve a színház elsőrendű tagjaival pompás bohózatokat ad elő. — Az Orlow, a tavalyi szezon diadalmas slágere fogja gyönyörű költetni vasárnap este 9 órakor a közönséget. Teljesen új szereposztásban és fényes kiállításban kerül színpadra az Orlow.

Aradi kabarészinész a mozivásznon.

Várady Aladár filmezni megy Berlinbe. — A népszerű aradi komikus a világhír kapuja előtt.

(Arad, február 15.) Várady Aladár... Van-e, ki e nevet nem ismeri Aradon? Nem igen hisszük, hogy volna. A humornak, a legtermészetesebb, falrengető kacagást kicsattanító komikumnak összes kellékeivel megáldott színész Várady Aladár és aki csak egyszer látta a színpadon, nem tudja elfelejteni. Ez a pompás, kedves művészember, aki a polgári életben is ugyanaz, mint a színpadon: egészséges nevetések örökké jókedvű okozója, néhány nap óta ismét itt van Aradon: azonban most nem olyan vidám, mint máskor. Néha egészen szórakozottan révednek az ürességbe nagy szeméi. Alig tudja, mit beszélnek körülötte a hölgyek és az urak a kávéházi boxban. Nem is csoda: nagy gondjai vannak mostanában Várady Aladárnak. Minden nap izgatottan lesi a postást a népszerű komikus, vajjon hoz-e az neki levelet, amelyen német bélyeg van és amelynek zöld borítékján ott díszleg az U. F. A. berlini filmgyár medvés cégjegye.

Várady Aladár ugyanis már vagy két hónapja szerződési tárgyalásokat folytat a nagy német filmvállalattal, amelynek Union-Film-Aktiengesellschaft a neve, röviden: U. F. A. A tárgyalások most közelednek a befejezéshez és Várady várja a végleges választ, illetve a szerződési blankétát a Spree-parti Anghérből.

Ennek a mindenféle bizonyára nagy feltűnést keltő karrierelindulásnak, igen érdekes és a bohémorsokat pregnánsan jellemző előzményei vannak. Legjobb, ha átadjuk itt a szót neki, saját magának; hadd mondja el hogyan is történt az egész. Kár hogy a gesztusait és az előadást nem lehet ideprésmelni a sorok közé. Ugy még érdekesebb lenne a história.

— Váradyon játszottunk éppen — kezdi Várady egy nehéz sóhajjal beleheverten a visszaemlékezésbe — lehet már vagy két hónapja. Mit mondják nektek: tudjátok mi volt ott?

— Nem.
— Azt elhiszem! Hat zsufolt ház. Egy-másután. Hat. Na de nem erről van szó. Hát mikor az egyik előadás után az Astoria-kávéházban ülök, egyszer csak odajön hozzám a Park-szállónak a bója és azt mondja, hogy itt van-e a Várady ur. „Hát hogyne volnék itt” mondom én erre, mire ő azt mondja: „tes-sék átjönni a Parkba, a 4-es vendég várja.” „Ajvő” — mondtam én „mi az, hogy a négyes vendég? Mit akar az entőlem, én nem csináltam semkinek semmit.” A boy aztán megnyugtatót, hogy a négyes vendég egy előkelő berlini ur és üzleti ügyben akar beszélni velem. „Gemacht!” mondtam és már mentem is.

— Ott aztán kiderült, hogy a négyes ur a berlini U. F. A. igazgatója, aki — ilvem máz-lia legyen az embernek! — aznap este végig-nézte a színházban az előadást és most meg-kérdezte tőlem, nem volnék-e hajlandó elmen-ni Berlinbe filmezni, hozzájuk. „Mein Gott” — feleltem én erre. — Miért ne. Ez ugyanis csak attól függ, hogy mennyi a... és itt összedör-zöltem a hüvelyk meg a mutatóujjamat. A berlini filmdirektor nevetett és felírta a címe-met. Biztosított róla, hogy nagyon szép fizetést fogok kapni, amiből uri módon megélhe-tek családommal. A többi tőlem függ. „Mond-ja csak Herr Direktor” kérdeztem erre „valami Vorschusst, valami kis előleget nem lehetne erre a boltra kapni?” A berlini még jobban nevetett. „Hiába” — mondta, „csak van ma-gában humor; nem csalt az én szemem, azon-ban előleget nem adhatok, mert az ilyen szer-ződési ügyet odalaza előbb megbeszéli a direktció, de legyen nyugodt: minden el lesz intézve.”

— Azóta kaptam egy levelet, amelyben írásban is megkérdeztek, hajlandó vagyok-e elmeinni hozzájuk a filmhez. Irtam: akarok. Erre most kaptam egy lapot, amelyen közlik, hogy „Brief folgt”. Nahát most ezt a levelet

várom, amiben már bent lesznek a szerződési feltételek és aztán: megyek. Ugy látszik — mereng el — felmegy az én csillagom is.

Mindenki gratulál a kedves színésznek és együtt örül vele az egész asztal. Csak úgy adják neki a jótanácsokat. Az egyik hölgy rögtön felfedezi magán, hogy született filmszínész, de Várady nem reagál rá.

— Azért majd — folytatja — két-három év múlva jó sok pénzzel megrakodva hazajövök és nyitok én is egy jó kocsmát.

...Neki most ez még a non plus ultra, de a barátok erőlyesen leintik. Hogy is lehet

Megszakadtak a tárgyalások Anglia és Kína között.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Londonból jelentik: A Morning Post híradása szerint a kantoni kormány engesztelhetetlen magatartása miatt megszüntették a tárgyalásokat Csen külügyminiszter és O'Malley angol megbízott között.

Nizza hiába várja vendégeit.

Halottan indul a nizzai szezon. — Angol és olasz invázió. — Idegenné formálódik a francia Nizza.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) A behavazott Párisból kifutó train de luxe reggel már virágbaborult kertek alján, örökzöld pálmák és érettségtől roskadozó narancserdők között fut. A Cote d'Azur egén fehér báránnyelűk usznak, pirosan nevet a nap és Páris havas téli tájával már csak egy rossz álom. De hiába mindez és minden reklám, a train de luxecok türesen indulnak és Cannes, Nice, Manton hiába várják a nagy vendégjárást. Pedig Nice felkészült, mint mindig. A tenger partján örök táncát járja a déli nap, a kaszinó boltives halljában egyenruhás szolgálók serege, az Operában olasz ciklus és itt van a Theatre Femina a drámai szezon slágerével, a Rabnővel. Itt vannak a görlok és a letört orosz hercegnők, a rulett és a bakarra kis hiénái és mégis halottan indul a nice-i szezon.

„Krisis.”

A szereplők itt vannak és színjáték még sem kezdődik meg. Hiányzik a közönség.

— Krisis — sóhajtják a franciák — s kétségbeesett pillantások rádióznak Albion felé. Onnan várják a sterlingek megindulását. És azok vég is indulnak. Az angol globetrotterek ezidén is előszedték csekkfüzeteiket és becsomagolták utazókofferjeiket. Csakhogy a gyűlölt „jóbarát” nem vendégeskedik már a Cote d'Azurra. Megunta azt és — otthont csinált magának Nice és vidékén. Errefelé már csak a kulisszák — a bárók, a kaszinók és szállók — a franciáké. A narancserdők, az ősi villák, a még be nem épített telkek az angoloké. Nekik nem kellene: kaszinó és a Montmartre könnyen leszakítható mérges virágai, sem a Theatre Nouveauté meztelenjei, a letört kozákezedések. Ők nem vendégek. Ők otthon vannak és csendesen csak annyit mondanak:

— My house is my castle.

Itt is az angol az ur.

És jönnek a lordok tényleg egymás után, hozzák a fontot. De házak és uccasorok épülnek belőlük. Angol házak és angol uccasorok. Egész átfórmálódik Nice képe az angol-szász izlés bevonulásával.

— English shoo!

— English church!

Angol nevek virítanak a kis új villák kapujáról. A rulett-asztalok mellett kerek kézelős, centimeseket izzadtan szorongató kispolgárok ülnek. A kaszinóban legfeljebb 100 frankban megy a bakkarat. A párisi nemzetközi nagy kokott hiába harapdálja véresre szája szélét.

ilyesmire gondolni?! Berlin és U. F. A. után Arad és egy kocsmá.

— Hollywood! — vágja valaki közbe.

Várady ijedten néz a merész urra. Aztán elmosolyodik csendesen:

— Bár már ott tartanánk.

Várady Berlinbe megy. Lehet, hogy csak egy év és amerikai világlapok fogják szétkürtölni a világba, ordítják harsogva szét Várady Aladár nevét, lehet, hogy kocsmát nyit Aradon, de az is lehet, hogy az aradi színházban tart éjjeli előadást, mint most. Ki tudja? ...

Az a fontos, hogy megjöjjön a berlini levél. Lehet, hogy talán éppen ebben a pillanatban adja postára az U. F. A. egyik hivatalosolgája a diadalt jelentő szerződési levelet.

Fóthy Ernő.

De onnan délről

a latin nővér is kinyújtotta kezét

a Cote d'Azur felé. Négy év óta tart az olasz bankházak inváziója. Az olasz pénz nem villát, hanem földeket vásárol és szőlőtermő területeket. És négy év alatt 5000 francia közép és kisbirtok vándorolt olasz kézre. A nagy testvéri vasárnapnak itt van a kék hétfője. A nagy nice-i napilapok pedig már meg is fújták a gyűlölet kürtjét. Még egyelőre csak Mussolinit és feketeingesit szidják, de a sorok között már ott van a félelem árnya, amely reingve figyel az angol, de még inkább az olasz inváziót. Halottan indul a nizzai szezon.

Kenyérharc Aradon.

Aradi pékek és a pecicai kenyérárusok küldetésége Angel polgármester előtt.

(Arad, február 15.) Aradon a kenyér körül mindig zavarok vannak. Hol a pékek vesznek össze a pecsakaiakkal, hol egyes malmosok a pékekkel, de mindig történik valamilyen esemény a kenyérfronton. Ma újból megjelent Angel István dr. polgármesternél Kiss Ernő, a pékek szindikátusának elnöke és panaszt terjesztett elő az aradi pékek nevében. Kijelentette, hogy az aradi malmosok ugyan adnak lisztet maximális áron, de minden esetben köszönet benne. A liszt egy minőséggel rosszabb, mint az előirt és azonkívül minden zsák kenyérliszthez három zsák nulláslisztet is kell vennie a vásárló pékeknek. Elmondta Kiss Ernő, hogy ezt a nagy terhet nem bírják tovább és kérte a polgármestert, segítsen az aradi pékeknek. Angel István dr. kijelentette, hogy a pénteki hetipiacon külön városi bizottság állapítja meg a buza forgalmi árát és másnap pedig, szombaton újból ármaximáló ülés lesz, amely tárgyalás alá veszi ezt a kérdést.

Ezzel azonban a kenyérgyűg még nem ért véget a városházán, mert később a pecicaiak jelentek meg a polgármesternél, akik elpanaszolták, hogy a bíróság ma 20.000 lej pénzbüntetést sújtotta az egyik aradi kenyérárust, mert Jonescu C. a mértékhatáson túl hivatal főnöke feljelentette, hogy maximális áron felül adja a kenyeret. A polgármester felszólította a pecicaiakat, hogy általuk sült kenyér és lisztminta mellékelésével adjanak be írásos kérelmet a város vezetéséhez, amely azután a legközelebbi maximáló ülésen a pecicai kenyér árát külön állapítja meg.

Ma este a Kulturpalota kister- társadalomtudományi előadás a nőkérdésről
mében
Dr. HERSCH és Dr. GABOS. :: Jegyek 60-- és 20-- lej.

H I R E K.

Mille Constantiu meghalt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Tegnap délután hat órakor váratlanul meghalt Mille Constantin, a román politikai és publicisztikai élet egyik kiváló és jellegzetes alakja. Mille hatvanhétéves volt és senki sem gondolt korai halálára. Mindössze néhány napig volt beteg, csütörtökön délután hiült meg, amikor sógorának a temetésén volt. Rögtön ágyba feküdt, azonban hevenytüdőgyulladást kapott, mely hirtelen végzett vele. Tegnap délután agonizálni kezdett és hat órára meghalt. Millével a modern román publicisztika egy történelmi képviselője szálott sirba. Mintegy harminc esztendővel ezelőtt ő alapította meg a Dimineatát és az Adeverul, melyeknek harminc esztendőn keresztül igazgatója is volt és melynek révén megteremtette Romániában a modern, friss, nyugati ízlésű zurnalisztikát. 1920-ban kivált ezektől a lapoktól és egy esztendővel később a még intranszigenstebb Luptát és Presát alapítja meg. Később a Presát megszünteti és teljes erejével a Luptának szenteli magát, mely csakhamar a legolvasottabb újságok egyike lesz. Egészen váratlanul bekövetkezett haláláig ezt a pozíciót töltötte be. Fvtizedeken keresztül független képviselő volt és Románia egyik leghíresebb politikusának, Take Jonescunak volt benső bizalmasa és tanácsadó barátja. Sokat tett az újságírók szervezése és anyagi konszolidálása érdekében. Ő alapította az első romániai sajtószervezetet; az *Associatia Presei*, melynek alapításától fogva mostanáig elnöke volt. Haláláról a román sajtószindikátusok gyászjelentést adtak ki. A bucaresti-i lapok nagy nekrológokban méltatják az elhunyt kiváló publicisztikai érdemeit, akinek váratlan halála mélységes részvétet keltett az egész ország újságíró-társadalmában.

— **Ileana hercegnő lasiban.** Lasiból jelentik: Ileana királyi hercegnő — mint jelentették — udvari személyzete kíséretében lasiba utazott. A hercegnőt lasiban ünnepélyes fogadtatásban részesítették, majd felkérték, hogy vegyen részt az aznap este a prefekura épületében rendezett jótékonycélu estélyen. Öfensége készséggel tett eleget a meghívásnak a a bálrendezés felkérésére megnyitotta a táncot. Az első fordulót követte a második, harmadik és mindenki elragadtatással állapította meg, hogy a hercegnő kitünően és fáradhatatlanul táncol. Tegnap délelőtt a metropolita templomában Öfelsége, a király egészségért ünnepi nagymisést tartottak, amelyen a hercegnő is részt vett. Az istentisztelet után bankett volt, amelyen Ileana hercegnő és a királyi család többi tagjaira a hivatalos személyek számos pohárköszöntőt mondtak.

— **Franciaország új követe a királynál.** Bucarestből jelentik: Ferdinánd király csütörtökön a szokásos ceremóniák között fogadja Franciaország új kövérét, Clinchant, aki átruyítja megbízólevelét.

— **Kayserling gróf Bucarestiben.** Bucarestből jelentik: Ma délelőtt Bucarestibe érkezett gróf Kayserling. A pályaudvaron a német követ és Dananu sajtófőnök fogadták a vendéget.

— **Lefokozott tisztek.** Bucarestből jelentik: A hadbírósg ma befejezte a besszarabiai Buicaniban állomásozó hadrest több tisztje ellen indított bünygy tárgyalását. A bíróság Anastaziu alezredest felmentette, Stefanovici őrnagyot rangvesztésre és öt évi fegyházra, Jonescu főhadnagyot pedig lefokozásra és két évi fegyházra ítélte.

— **Leégett hutorgyár.** Bucarestből jelentik: Ploestiben ma leégett a Hozer-féle hutorgyár. A lapok jelentése szerint az oltás a tüzoltóság hiányos felszerelése és a vízhiány miatt rendkívül nehézségekbe ütközött. A tűz a gyár anyagraktárát is elpusztította. A kár több millió lej.

— **Éhínség Japánban** — nagy havazás miatt. Tokióból jelentik: Északjapánban nyolc nap óta szakadatlanul havazik. A vasuti forgalom teljesen lehetetlenné vált és ennek következtében több városban éhínség tört ki. Sayama városban minden ház elpusztult. A hó itt már négy méter magas.

Szabadon engedték Roboz Bélát.

Kihirdették a magyar kuria ítéletét a Roboz-fivérek előtt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Ma hangzott el a Kuria ismeretes ítélete a Roboz-fivérek előtt. Roboz Imre és Béla előtt a budapesti törvényszék ma hirdette ki a Kuria ítéletét, amely Roboz Imrét öt esztendői börtönre és 960 pengő büntetésre, Roboz Bélát pedig háromévi börtönre ítélte, büntetését

azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette és elrendelte szabadlábra helyezését. A Kuria ítéletében kimondja, hogy Roboz Imre büntetésébe három évet és nyolc hónapot beleszámítanak. Roboz Béla a mai napon már szabadlábra is került.

— **A pusztító jugoszláviai földrengés.** Belgrádból jelentik: Délhercegovinában és Dalmáciában földrengés pusztít. A földrengés főfőszke Ljucánja és Dubrovnik községek között van. A lakosság halálfelelmek között menekült a szabadba, ahol a derült idő dacára villámlott és menydörgött. A Berkovics nevű hegy beomlott. Metkovita vasuti állomása összedőlt. A romok eltakarítása és az áldozatok összeszámlálása ezidőszert még lehetetlen.

— **Meghalt egy világhírű német színész.** Agnes Sorma, a nagy német színésznő, Ibsen nőalakjainak legkiválóbb megszemélyesítője, Arizonának Prespot nevű kis városában meghalt. Sorma, akit a német Duse néven tiszteltek világszerte, a békekötés másnapján elköltözött Németországból és Arizonában telepedett meg. A művésznő egyébként felesége volt Muto de Minatto grófnak, akivel Caillaux a háboru alatt a német béke ügyében tárgyalt. Emiatt került 20 hónapra fogságba a volt francia miniszterelnök, Clemenceau ugyanis német érdekelte féllé minősítette de Minatto grófot, noha az olasz állampolgár volt és úgy emelték Caillaux ellen azt a vádat, hogy az ellenséges Németország bizalmi emberével tárgyalt a háboru alatt. Agnes Sorma csinált Hauptmannból slismert drámáiról és ő vitte sikerre Németországban Ibsent és Strindberget. A művésznő azért hagyta ott a színpadot, hogy fiával lehessen együtt, aki mint kitűnő üzletember, megsokszorozta apja és anyja vagyonát és jelenleg egy hatalmas chicagói bankháznak a jeje.

— **Francia tengeralattjáró pusztulása.** Párisból jelentik: A Havas-ügynökség jelenti, hogy Manilla közelében egy francia tengeralattjáró szerencsétlenül járt és elsüllyedt.

— **Halálozások.** Tegnap éjjel hosszas szenvedés után meghalt Puticiu Andras uj-aradi főszolgabíró felesége, született Terziu Elena, 39 éves korában. A csapás által súlyosan érintett főszolgabíró ezelőtt Aradváros fő-tisztviselője volt. Az uriaszony halála városzerte mély részvétet keltett. Az elhunytat 16-án délután helyezik Ujaradon örök nyugalomra a családi sírboltban. — Özv. Sinkmann Sándorné, született Husserl Regina, tegnap este 10 órakor, 70 éves korában, rövid szenvedés után Aradon elhunyt. A megboldogultat az Eminescu 20—22. sz. gyászaházból temetik 16-án délután az izr. temetőbe.

— **Elítélt öngyilkosság az aradi köz-kórházban.** Ma délelőtt tíz órakor nagy rémületet okozott az aradi köz-kórházban egy. a veneriás osztályon ápolt leány öngyilkossági kísérlete. A leány eddig ismeretlen okból leugrott az emeletről és súlyos zuzódásokat szenvedett. A leány nevét és az öngyilkosság okát nem sikerült megtudjunk. Telefonon is, személyesen is érdeklődtünk a kórházban, de ott érthetetlen okokból megtagadtak mindenemü felvilágosítást. Érdekes, hogy a rendőrség is érdeklődött telefonon az öngyilkosságról, de az sem kapott semmiféle felvilágosítást.

— **Betörték a bécsi egyetemre.** Bécsből jelentik: Nagy feltűnést keltő betörés történt az éjszaka a bécsi egyetem kvesturájába, a honnan a betörők elvitték a rektor és az öt dékán aranyláncát, amelyek értéke kilencezer schillinget tesz ki. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a betörők már nappal jutottak be az egyetem épületébe, ahol meghúzták magukat és az éjszaka behatoltak a kvesturába. Hajnali négy órakor az őrtálló rendőr észrevette, hogy az egyetem egyik földszinti ablakából két ember ugrik ki. Utánuk vetette magát, de azok nyomtalanul eltűntek. A rendőr észrevett egy harmadik embert, aki minden jel szerint őrt állott az egyetem körül a betörés idején. Ezt az embert előállította és kiderült, hogy Kratochwill Hermannnak hívják, állítólagos festőművész, aki két évvel ezelőtt be-

tört a kereskedelmi főiskolába, ahonnan több mint tízezer schilling értéket vitt el. Kratochwillnál több mint tízezer schillinget találtak. Beismerte, hogy őrtállott, de azt állította, hogy a betörőknek sem nevét, sem lakását nem ismeri. Az ellopott láncoknak aranyértékükön kívül nagy műbecsük is van. A rektori aranyláncot 1797-ben adományozta Ferenc császár és 1810-ben 3250 aranyforint értékű arannyal bővítették ki. — A nyomozás nagy, eréllyel folyik és remény van rá, hogy a betörők rövidesen a rendőrség kezére kerülnek.

— **Berthelot-centennárium Romániában.** Párisból táviratozzák: Ez év októberében Marcellin Berthelot, a hírneves francia kémikus halálának századik évfordulója alkalmával Párisban hatalmas centennáriumi ünnepeket rendeznek. A rendezőbizottság élén a francia vegyészek egyesületének tagjai állnak. A centennáriumi ünnepeken a román vegyészek egyesülete is képviseltetni fogja magát, sőt előreláthatólag a nagy kémikus centennáriumát Romániában hivatalosan is megünneplik.

— **Házasság.** Nemess Oli és Neumann Ferenc mérnök ma házasságot kötöttek. (Mind-en külön értesítés helyett.)

— **Francia kommunista képviselő Bucarestiben.** Bucarestből jelentik: A Viitorul szerint néhány nap múlva Romániába érkezik Kassin Viktor francia kommunista képviselő. A Viitorul felhívja a kormány figyelmét arra, hogy az angol kormány megtiltotta Kassinnak angliai látogatását és ezzel példát nyújtott a román kormánynak is.

— **Két lokomotív összeütközött a timisoara pályaudvaron.** Tegnap reggel a timisoara-józsefvárosi pályaudvaron tolatás közben összeütközött két lokomotív, melyeket tévedésből ugyanarra a sínpárra irányítottak. Az egyik lokomotív feldől és a fűző, egy CFR-vasutas ezredbeli katona súlyos sérüléseket szenvedett. Miután a baleset egy mellékvágányon történt, a forgalomban nem állt be zavar. A vasuti hatóság megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség az összeütközésért.

— **Elofgtak egy ékszerlovaj leányt Aradon.** Az aradi rendőrség két detektívje, Nadaban és Bugariu, mint mai számunkban megirtuk, letartóztatta Gries Miklóst, aki Aradon és Bucarestiben több betörést követett el. Ma sikerült a detektíveknek letartóztatniok Gries büntársát, Komlódy Mariskát is, akivel a betörő együtt volt alkalmazva Varariu Illés bucaresti-i cégnél. A leány beismerte, hogy a cég főnökétől nagyértékű ékszer loptak el, amelyek egyrészt még a fővárosban, a másik részét Aradon adták el. Az eladott ékszerért negyvenezer lej kaptak összesen. Aradon két külvárosi vendéglős vásárolt tőlük két arany és egy ezüstórát pár száz lejért. A detektívek a jelzett vendéglősöknel meg is találták az értéktárgyakat. A letartóztatott betörőpárt ma átkísérték az ügyészségre, egyben értesítettek elfogatásukról a bucaresti-i rendőrséget.

— **Nagybeteg egy magyar egyetemi tanár.** Budapestről jelentik: Magyar tudományos és politikai körökben mély részvétet keltett az a hír, hogy Ballagi Aladár a kiváló történetíró, egyetemi tanár az elmúlt hét keddjén súlyos agyvérzést kapott. A hetvennégyéves tudós immáron nyolc napja ágyban fekszik, állapota változatlanul súlyos, ennek dacára orvosai nem tettek le arról, hogy a nagy tudós megmenthető tesz az életnek.

BAITÓK BÉLA

hangversenye

pénteken, február hó 18-án
az aradi Kulturpalotában
Jegyek: 40-180 lejig Sándor F.-nél

— Adomány Arad szegényeinek. Ma délelőtt felvonult a Nyomor az aradi városházán. Örömhír száguldott ugyanis végig az aradi szegények soraiban, azt hallották, hogy az aradi Astra-gyár a szegények részére 10.000 lejt adományozott. Valamilyen szárnyalóbb fantáziájú ember azután még meg is toldotta a hírt és kijelentette, hogy gróf Könyegess Fidé, aki most halt meg, három milliót hagyott az aradi szegényeknek. Ez a hír végig futott a szegények frontján, akik aztán ma délelőtt seregestől tödültek az aradi városházára. Itt azután kiábrándító hírt tudtak meg: a hárommillió hagyaték mese és csupán a kisebb adomány híre igaz. A szegények tömege behatolt a polgármesteri hivatal előszobájába, elárasztották az irodát, ahol mindegyik 30 lejt kapott. Ennyi jutott egy-egynek az adományból.

— Szabadon bocsájtották a Mandi-féle rablógyilkosság egyik gyanúsítottját. Radu Pascu vizsgálóbíró ma szabadlábra helyezte, illetve, miután hadköteles, az aradi katonai hatóságokhoz küldötte át Lócsey Bélát, akit az Albert-fukkal együtt fogott el az aradi rendőrség. A vizsgálat során ugyanis megállapítást nyert, hogy Lócsey mit sem tudott a bűntényről s a rablógyilkosokkal véletlenül találkozott össze Timisoarán, akik aztán Aradra csalták.

— Elitéltek egy verekedő legényt. Az aradi törvényszék ma tárgyalta Bogdan György zarándi legény verekedési ügyét. Bogdan György két évvel ezelőtt egy táncmulatságon összeszólaikozott a mulatságot engedély hiányában feloszlatni akaró Zaraf Aristide csendőrőrmesterrel, akitől elvette oldalfegyverét és súlyosan bántalmazta. Ebben az időben érkezett a helyszínre a szolgálatban lévő Badalau Flore csendőr is, aki őrmesterre segítségére sietett és vállonlőtte Bogdan Györgyöt. A törvényszék ma az enyhítő körülmények beszámításával 1000 lej fő- és 500 lej mellékbüntetésre ítélte Bogdan Györgyöt, míg Badalau csendőrt felmentette.

— Nagy tűz Craiován. Craiovából jelentik: Hatalmas tűz pusztított ma délután az Uniri-uccában lévő posztólerakat épületében. A tűz, amely rövidzárlat következtében, a délutáni üzletzárás ideje alatt az üzlethelyiségben keletkezett, ugyszólván percek alatt az egész épületet lángbaborította. A kivonult tűzoltóknak másfélórás erőmegfeszítés után sikerült lokalizálni a tüzet, amely azonban addigra is hatalmas kárt okozott.

— Vasúti szerencsétlenség Lengyelországban. Varsóból jelentik: a varsó-gurakalvanjal keskenyvágányú vasútvonalon tegnap két személyvonat összeütközött. A mozdony és az utána következő személykocsik pozdorjává zuzódtak. A vonaton szerencsére kevés utas volt, ezért az áldozatok száma kicsi.

— Letartóztattak egy gyermekrontót. A chisneuf csendőrség ma az aradi ügyészségre szállította be Mucs Lajos 45 éves satulnoui lakost, aki ellen az a vád merült fel, hogy egy 7 éves kisleányt a lakására csalt és ott bűnös merényletet követett el ellene. Mucs Lajos az ügyészségen tagadta a vádat. A vizsgálat azonban megállapította Mucs bűnösségét, akit letartóztatásba helyeztek.

— Beethoven és Scarlatt szonátáin és Chopin Scherzoján kívül Kodály- és Bartók-darabok szerepelnek Bartók Béla febr. 18-iki hangversenyének szenzációs műsorán. Jegyek 40—180 lejig Sándor F.-nél.

— Mérnökök szervezkedése Aradon. E hó 19-én (szombaton) este fél 7 órakor lesz a városháza kistermében az A. G. I. R. (Mérnökök Országos Szövetsége) aradi és aradmegyei tagjainak gyűlése, azzal a céllal, hogy kerületi szövetséget alakítsanak, Arad székhellyel. Ezuton kérjük tehát az A. G. I. R. aradi és aradmegyei tagjait, hogy a gyűlésen megjelenjen szíveskedjenek. Titkarság.

Kétezeréves Mult támadt fel Kinában.

A Mennyei Birodalom történelmének kereke kétezer esztendő előtt multa fordult. — A kétezer év előtti nemzeti hős, az Ébredő Sárkány utóda mai idegengyűlölő kínai harcosok.

A világhódító Napoleonnak távol keleti, szinte örök álmot alvó Csipkerózsája ébredezni kezd. Pedig hovatovább másfélszáz esztendő óta a nagy hatalmak mákonnyal próbálták szunyadozását mesterségesen meghosszabbítani, maguk közt versenyezve azért a dicsőségért, hogy közöttük melyik lehessen az első lovag, aki az álomból felébredt keblére ölelheti. Mindegyik világhatalom, az angol épen úgy, mint az amerikai s a mellettük hatalomban és nagyságban fullajtárnak számító francia, olasz és japán, csak erre a pillanatra várt, amelyet bármilyen szépen is kipingált magának az ábrándképet látó és a négyszázmillió népmedve bőrére előre spekuláló diplomácia, ebbeli számításában, amint a jelek mutatják, keservesen csalatkozniya kellett. Nemcsak a számításban, hanem önönmagában is, mindenemű távolkeleti aspirációit illetően.

Mi történik Távolkeleten?

Egész öntudatlanul, a világhatalmak diplomáciája, Távolkeleten a világhatalmak nagyipari közös érdekelttségével vitta meg azt a harcot, amelyből most a Sárga vizek partján dúló polgárháborúban a területi aspirációk a másfélszázad óta nyitlan és titokban óhajtott területi hódítás helyett a nagy hatalmak diplomáciája csatavesztőként kénytelen szegényszemre elvonulni. Ugyanis az a számítás, a mellyel az európai hadiszíntereken diadallarató nagy hatalmak hadfelszerelésre és hadianyag gyártására kényszerített nagyipara a máról-holnapra jött összeomlás révén a frontokon feleslegessé vált minden hadianyagának a négyszázmillió Kínát azonnali piacul bebiztosítani tudhatta, csupán a háború konjunktúráit kihasználó nagytőkének hozott előnyöket, e konjunktúrák további megtarthatásában. Viszont ez üzleti nyereség mellett nem tartották szemük előtt azt a ma már az események által teljesen beigazolt jövőbeni adott eshetőséget, hogy a Kinába exportált löszerszámok és hadigépek nagyon könnyen nem a két, egy nemzet fiaiból álló veszekedő párt között, hanem a testvérháborúból mint hasznot húzó harmadik, a fegyvert szállító nagy hatalmak ellen fognak felhasználtni.

A kínai polgárháború: operettháború.

A most folyó kínai polgárháborút — avagy helyesebben operettháborúsít — nem lehet sem az előtünk lezajlott világháború, sem pedig az oroszországi fehér-vörös pártarcöklődés méretein és szemilvegén át tekinteni. Nem azért, mivel Kína a földkerekség népének negyedét rejt magában, így tehát laikus szemmel négyszázmillió főnyi néptömeg állana szemben egymással, hanem azt a modern hadviselés eszközei és technikája mellett is legfeljebb egy távolkeletre átültetett wallenstein csatákorszaknak lehet elfogadni, amelyben a hadiszínterre eső városok és falvak békés lakosságát az egymás egyéni ambíciójára féltékeny katonai kormányzók csapataikkal végigsarcoltatják. Viszont a hadban álló kínai csapatokat sem lehet európai szemmel mérni. Az a katona, aki ma Dél-zászlaja alatt harcol, holnap már az Észak hadseregének esküszik fel: mert a kínai katona azért az eszméért harcol, amelynek hasára és zsebére nézve nagyobbak és jobbak az előnyei. A csapatok egymásközötti háborusdíját a főparancsnokok egymásközötti békésnek látszó s kedélyes baráti levelezése vezeti be. Aki ezeket a leveleket elolvassa, az udvarias tartalom és a benne foglaltak alapján joggal hiheti, hogy a hazájukat hön szerető két magasrangú katona baráti értekezését. Ahogy a főparancsnokok, úgy saját maguk a katonák is. Zsoldosok, akik meg-hányják-vetik egymás között, hogy melyik fél, melyik katonai főparancsnok ad több élelmet és magasabb zsoldot a köréje gyűlt híveinek. Viszont a tisztikar azt nézi, hogy melyik pártállásból kitolyóan lehet neki nagyobb előnye, akár az előléptetésben, akár az anvagiakban. És azok a magasrangú tisztiek, akik már pár ezer ember felett rendelkeznek, egykönnyen hatalmi tébolyba esnek, saját maguk szakállára operálva inarkodnak, a két főveszekedő: Észak és Dél közé belemerülni, hol az egyiket, hol a másikat támogatva.

A négyszázmillió lakosságból mindössze annak ezredrésze, alig négyszázezer ember van olyan óriási területen fegyver alatt, mely egész Európa területének megfelelő.

Délkína függetlensége.

Vu-poi-fu tábornok, a kínai militarista és dr. Szun-yat-szen-nek, az álmódzó, békés demokráciának egyhással kötött fegyverbarátsága a pekingi kormányzattól magát függetlenítő délkínai, ugynevezett kanton kormányt hozta létre. Eredményezte egyúttal dr. Szun-yat-szen-nek a politikai életbe való újra bevonulását pártjával: a Kuo-mintán-nak, a mely elnevezés alapja tulajdonképpen Kína történelmében vagy kétezer esztendővel ezelőtt élő nemzeti hősnek, Dzsü-ge-lan-nak, az Ébredő Sárkánynak. Távolkelet történelmében évezredek óta is varázssal fennmaradó harci neve volt. Így jutott dr. Szun-yat-szen pártja a kétezer év előtti hadvezér nevéhez, amelynyiben Vu-poi-fu tábornok magát a pártarcok és testvérháború folytán megismétlődő kínai történelemben a mai idők Kuo-min-ának érezte. És dr. Szun-nal együtt belevetették magukat mindketten a polgárháború további fergetébe.

Honnan ered a kínai idegengyűlölete?

Singiafuban, Kína belsejében, a birodalom akkori fővárosában, egy VII. században emelt hatalmas köemlék hirdeti az Üdvözítő Igéinek oda való behatolását. A IX. században császári parancs kötelezte a birodalom minden városát, szent hajlékot emelni a „Nagy Kína” névvel illetett Róma egyedül igaz Istenének. Az ott szeretettel fogadott hittérítők nyomán azonban a kínai népnek meg kellett ismerkednie a fehér faj legaljasabb söpredékével, a kőzénkor mindenre képes, aranyra éhes kalandorjával is, amelyeknek ottani viselkedése megértette Kína népével azt, hogy neki állandóan résen kell lennie e kalandorok összeségének a Mennyei Birodalom kincsére aspiráló hódításával szemben.

Az idegenek, a Kinába érkező fehér emberek mindenkor alsóbbrendű lényt látnak a kínaiában. S ezt mindenben is éreztették vele, s így a kínai népnek sokszor oly lealáztatásban volt része, amelynek ezredrészeért, ha azt egy angol, vagy amerikai alattvaló szenvedte volna, hazája egész hadseregét sorakoztatta volna a háta mögé. Közel másfél század óta egyik lealáztatást a másik után szenvedte a világ leghatalmasabb országa, s a híres boxer-lázadás sem volt más, mint kirobbanása annak az elfojtott keserűségnek, amely minden igaz, hü kínai, faját szerető ferdeszemű ember társunkból kitért akkor, amikor a vele szomszédos orosz birodalom kozákjai conjfaiknál összekötözött hater ezer kínait dugták az Amur jege alá. Ezt és a reá következő megaláztatást az a Kína, amely hater év minden napjának feljegyzett történelmében lapozgat nehezen felejt el.

Öngyilkosság Aradon

Mérget ivott és felvágta ereit egy aradi lány.

(Arad, február 15.) Ma este hat órakor jelentették az aradi államrendőrségnek, hogy a Radnai-uton levő Podgoria szállodában öngyilkosság történt. A helyszínre a rendőrségtől rövidben érkeztek a mentők is. A szálloda egyik szobájában egy harminc év körüli nő feküdt hatalmas vértócsában. Mindkét kezéből csurgott a vér és borzalmas erőcsök között fetrengett a földön. A mentők ideiglenes köftést alkalmaztak és megállapították, hogy mindkét csuklóján nagy, vész seb tátong. A kórházba szállították, ahol ápolás vették az öngyilkos nőt. Kiderült, hogy mind a két kezén fel vágta ütőerék és előzőleg szublimátot vett be. Övmormosást végeztek mita és sikerült eszméletre téríteni. Oprita ügyelőcs rendőrtiszt az iratiból megállapította, hogy az öngyilkos lányt Nagy Teréznek hívják és a Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) volt alkalmazásban. Arról nem akart nyilatkozni, hogy miért követte el az öngyilkosságot. Állapota javul, valószínűleg sikerül megmenteni az életnek.

JÖN! A lakásnélküli úr

Cselédrazziák Aradon

Be kell jelenteni a rendőrségen az összes háztartási alkalmazottakat.

(Arad, február 15.) Az aradi államrendőrség a mai naptól kezdve szigorú razzziákat kezd a be nem jelentett háztartási alkalmazottak felkutatására. Megállapították ugyanis, hogy Albert Juliska, a múlt heti borzalmas rablógyilkosság egyik gyanúsítottja, egyáltalán nem volt nyilvántartva az aradi rendőrség bejelentő hivatalában és ha a leány akkor a gyilkosság után megszökik, a rejtélyes gyilkosság szereplőinek felderítése szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközött volna. Megállapította a rendőrség, hogy az aradi cselédnek mintegy negyven százaléka nincsen bejelentve. Ez az oka annak, hogy a rendőrségre naponta érkeznek feljelentések lopásokról, betörésekről. Igen sok büntetett előéletű leány cselédnek szegődik és megakadályozza bejelentését, mert nem akarja felhívni magára a rendőrség figyelmét. Ezek aztán a legelső alkalmat felhasználják, hogy kenyéradó gazdájukat meglopják. Ennek a lehetetlen állapotnak persze elsősorban a cselédirtó közönség könnyelműsége és nemtörődömsége az okozója. Mutiu Traian aradi rendőrprefektus éppen ezért most felhívja az összes aradi cselédirtókat, hogy alkalmazottaikat sürgősen jelentsék be, mert ahol a megtartandó razzzia bejelentetlen cselédet, vagy más alkalmazottat talál, ott a bejelentést elmulasztó nagyon szigorúan megbüntetik.

A Pálffy-palota árverése.

Csütörtökön árverezik a hatalmas pesti bérpalotát.

Emlékeztetés, hogy a múlt év szeptember 15-én a Kossuth Lajos-ucca és a Szép-ucca sarkán levő Pálffy-féle nagy bérpalota a tulajdonosok között létrejött osztályos egység alapján önkéntes árverés alá került. A budapesti központi járásbírósgon megtartott bírói árverés meg lehetőséget nagy legalnak között folyt le és az értékes palotára árverezők előbb 50—100 millió koronás árajánlattal licitáltak egymásra, később azonban csak 1 millió koronás többletigéssel verték mind magasabba a vételárát. Az önkéntes árverés végül is azzal fejeződött be, hogy a Pálffy-palota rt. lett a vevő hétmilliárd és kettőszázmillió koronás vételár mellett. Ez az önkéntes árverés azonban nem emelkedett jogerőre, mert a Fórum Ingatlanforgalmi Rt. a törvényes határidőn belül utóajánlatot adott be a bírósághoz és hétmilliárd és kilencszázmillió korona árverési kezdőárat ígért be az ingatlanért. Az utóajánlat folytán a bíróság ki is tüzte az újabb önkéntes árverés határidejét, azonban ekkor váratlan komplikációk keletkeztek. A Pálffy-palota rt. és a Fórum Ingatlanforgalmi Rt. között bizonyos intim megállapodások keletkeztek, aminek viszont az lett a folyománya, hogy Fórum visszavonta a bírósághoz benyújtott utóajánlatát. A törvényeszkerek után úgy döntött, hogy a bíróság által korábban kibocsátott újabb önkéntes árverési hirdetmény joghatályos és ilyen körülmények között a Kossuth Lajos-uccai palotát a hónap 17-én délután 3 órakor újra árverés alá bocsátják a budapesti központi járásbírósgon árverési termében. Az árverési iratok között fekszik a hivatalos adó- és érték-bizonylat, amely szerint az árverés alá kerülő bérpalotának a legutóbbi bérnegyed idején az évi bérösszege 106 ezer aranykoronát tesz ki, úgy, hogy az egyéb adatok pontos figyelembevételével a hivatalos becsértéke a Pálffy-palotának 17 milliárd és 700 millió. Értésülésünk szerint a csütörtökön délután tartandó árverés iránt nagy érdeklődés mutatkozik, s többen a helyszínen az árverés kezdete előtt egymilliárd koronát helyeznek letétbe, hogy résztvehessenek az árverésen, mint árverezők, mert ekkora összeget kell bánatpénzül letétbe tenni.

Al-Stresemant fogtak Franciaországban.

Francia újságírók ostroma egy berlini bankár ellen.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Hogy mennyire elhatalmasodott a Stresemann-láz Délfranciaországban, arra végtelen jellemző a következő Nizzában megtörtént eset: Tegnap délután a Beaulieu-szállodában a portás titokzatos arccal jelentette a hallban ülő egyik közismert párisi újságírónak:

— Stresemann ur néhány perccel ezelőtt megérkezett.

Egy óra múlva az egész város megtudta, hogy itt van Európa legdédelgettebb és legcsodálatosabb külügyminisztere. Az emberek abahagyták a tenniszt, kikötötték csónakjaikat, elfeledkeztek az ótórái teáról s a Beaulieu-szálló körül valóságos népcsovdület támadt. A várakozó tömeg előtt tényleg megjelent egy kövér és mosolygó ur, aki németül beszélt kiséreihez és feltűnően hasonlított a berlini külügyminiszterhez. A fényképezőgépek pergőtüze megindult, az újságírók pedig hagyományos harcmódorukkal rohamlépésben közeledtek a kövér ur felé, aki annyiban is hasonlatos volt a külügyminiszterhez, hogy kétségbeesetten védekezett az újságírók támadása ellen s mosolyogva ugyan, de nyomatékos erőllvel kijelentette, hogy nem adhat interjút. Amikor a német ur visszatért a szállóba, a rejtelmesen mosolygó hotelgazdátó már nem az előbb bérelt másodemeleti szobába vezette, hanem az első emelet legszebb lakosztályába, amely csak kiváló vendégeknek van fentart-

va. Lentről pedig felhallatszott az interjút követelő nép csataordítása.

Végre is, mit volt mit tennie a körülzárt és ostromolt „Stresemannak”, diplomáciai érintkezésbe lépett a kint levő tömeggel s magához kérette az újságírókat. Ezek lelkesen, diadalmasan és megihletve jelentek meg a ragyogó lakosztály legszebb termében. Rövid várakozás után a szomszéd szobából méltóságteljesen kijött az idegen ur, aki tényleg szakasztott olyan volt, mint ahogy a jellegzetes fejű Stresemant a fényképek ábrázolják. Az újságírók izgatottan hajlongtak, hegyezték ceruzáikat, az idegen pedig „szokott mosolyával és bonhomijával” megszólalt:

— Kedves uraim! Braun berlini bankigazgató vagyok! Nem csodálkozom, hogy Stresemannak néztek, hisz már több százszor összetévesztettek nagy külügyminiszterünkkel. Szakértők mondják, hogy két olyan hasonlatos ember, mint Stresemann és én, alig akad a világon. Máskülönbén Stresemann valóban nagy politikus, minden tekintetben oszton nézetű, a Riviérán pedig jól érzem magam. Franciaország nagyon szép ország, s komoly megvívódésem, hogy a német-francia barátság hamarosan praktikus valósággá válik. Volt szerencsém, uraim!

A leforrázott újságírók távoztak, de nem hagyták abba a dolgot. Ha már csalódtak, legalább csalódásukat kürtölték a világba.

xx Két ellentétes világnézet küzd két családon keresztül abban a hatalmas és grandiózus képen, melyet Burnet híres regénye nyomán a „Kis lord” címen vetít az aradi Uránia mozgó. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jön! „Ember a tűzben!”

Mulatság.

— Árvizbál Aradon. Nagy apparátussal folynak az előkészületek a március 1-i árvizbálra, mely a szezon legfényesebb és legnagyobb mulatságának ígérkezik. Tegnap este ismét ülést tartott a bárendező bizottság és elhatározta, hogy a büffinél blokkrendszer lesz. A fogyasztó a pénztárnál blokkot vált és annak értékéig vásárolhat a büffinél. Itt hallatlanul olcsó árak lesznek, úgyhogy senkinek sem kell nagy áldozatot hoznia, ha valamit fogyaszt. A belépő-jegyek személyenként 150 lej, családjegy 200 lej. Megjelenés: estélyi ruha, vagy sötét uccai ruha. Külön érdekessége lesz az estélynek a tombola, ahol értékes tárgyakat lehet majd nyerni. Ezzel kapcsolatban az aradi kereskedőtársadalmat felkéri a bizottság, hogy az árvizkárosultak számára szánt adományokat dr. Nichi Lázárhoz, a Kulturpalota igazgatójához küldjék be. Minden adományozó neve a bárról készítenő díszalbumban lesz megörökítve.

A katolikus-bál. A legfényesebb sikerű táncestélyek maradandó emlékével a katolikus-bál a farsang szezon ranglistáján évről-évre a legelőkelőbb helyezést biztosította magának. Hetekkel előtte már lázas izgalom jelzi közeledtét s szorgos kezek igazgatják fáradhatatlanul az utolsó s majd a legutolsó simitásokat, hogy ez a káprázatosan szép, tüzes báléjszaka olyan emlékeket fakasszon s olyan hangulatot támasszon, amelyek a legmagasabb fokra emelik a bál sikerét. Az aradi társadalom elitjei, összes szép asszonyai és leányai kivétel nélkül fölvonulnak a Fehér Keresztben február 26-án rendezendő bálra, hogy senki se maradjon el az ezerszínű, csillogó estélyről, amely minden kétséget kizáróan az idei nagybálak egyik legkiemelkedőbbjének ígérkezik, annál is inkább, mert annak jövedelme nemes, kulturális cél, az aradi katolikus gimnázium javára szolgál.

— Deutsch és Thèmes álarcosbálja meg lesz tartva február 19-én a városligeti vendéglőben.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat: Prefectura Judetului.

Politikusok paralizis-pöre Prágában.

Hogyan harcolnak egymás ellen a csehszlovák pártvezérek.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójától.) Igen szokatlan tárgyú politikai per folyt le ma a prágai büntetőjársbírósg előtt. Strbrny képviselő, volt miniszter rágalmaszás miatt feljelentést tett a nemzeti szociálista párt titkára, Byciste ellen, mert azt a hírt terjesztette róla, hogy Klofacot, a párt elnökét becsstelen vádakkal illette. Byciste szerint Strbrny azt állította, hogy Klofac Tryb tanártól, a brünni klinika vezetőjétől orvosi bizonyítványt csikart ki arról, hogy Strbrny vérhajos, paralizikus és sürgősen beszéltetendő valamilyen gyógyintézetbe. Ezzel kívánta állítólag Klofac Strbrnyt politikai téren lehetetlenné tenni. Byciste a mai tárgyaláson a valódiság bizonyítására vállalkozott. Strbrny azt kívánta bizonyítani, hogy Klofac csak azért folyamodott ehhez a szokatlan eszközhöz, hogy őt kiszorítsa a pártból. Tryb tanár, aki a bizonyítványt kiállította, azt jelentette ki, hogy a bizonyítvány adatai csak általános természetűek voltak és ő mint orvos, csak véleményt mondott arról, hogy amennyiben a kérdéses vérhaj megvan, úgy annak gyógyítása egy gyógyintézetben volna legalkalmasabb. Minthogy ezzel a kijelentéssel a vád alapja megdőlt és Byciste kijelentette, hogy ilyen körülmények között a Strbrnyról terjesztett rágalom alaptalan, Strbrny megelégedett ezzel a kijelentéssel s a bíróság megszüntette az eljárást.

Mozi.

xx Még egy napig élvezheti Arad közönsége azt a hatalmas filmságert, amelyet Práter Mici címen vetít az aradi Apolló. A bécsi Práter romantikájából emelkedik ki a cselekmény, ahol az amerikai hullámvasut magasságokba lendítő játékában összetalálkozik egy osztrák báró a játékkert Micijével és hamar szerelem támaul közöttük. De a báró a szegény Mici őszinte szerelmét hamar eldobja nagától, hogy egy világhírű táncosnő démoni öleléseivel cserélje fel. Itt kezdődik a komoly tragédia, mely egy élet fájdalmát teríti memóriáza szívekre. A Práter Mici előadásai fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Apolloban ma, Práter Mici, Nita Naldival

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Legújabb kalapselymek gyönyörű választékban megérkeztek „RENAISSANCE” divatruházba
Arad, 1924

KÖZGAZDASÁG.

Zürichben 3 a lej. Párisban 14.60-on jelzik valutánkat.

(Arad, február 15.) Nagy és jelentős szenzációja van ma a romániai pénzületnek: A lej ma Zürichben 3 centimessel jegyezték. Ez a jegyzés azt a nivót jelenti melynek elérésére már hetek óta erős tendenciát mutat valutánk, s amely föltötte szükséges a lej stabilizációja érdekében. A lejnek ez a nem egészen váratlan emelkedése a lejjegyzés történetében már hosszabb idő óta nem fordult elő. A legutóbbi években csak 1923. november hó 20-án és 1924. március 20-án érte és haladta túl a lej a 3 centimes jegyzést. Azóta, bár többször közeledett e nivó felé, egyetlenegyszer sem érte el, sőt 1925. májusában katasztrófális zuhanása következett be, amikor is 1.40-re süllyedt le. Ezután azonban csendes emelkedési folyamat indult meg és lassan ismét talpraállt a lej. A múlt évben, még a télelő folyamán okozott kisebb ijedelmet esésével, majd csakhamar biztos emelkedéssel közeledett a 3-as jegyzés felé. Heteken keresztül 2.80—2.90-es, s 2.95-ös jegyzés körül mozgott a lej. Néhány nappal ezelőtt leszállt 2.92.50-re, tegnap fél ponttal javult, ma pedig végre fölszaladt 3 centimesre. A lej emelkedésének indító okairól és jelentőségéről kérdést intéztünk illetékes körökhöz, ahonnan a következő választ kaptuk:

— A lej emelkedésére vonatkozólag több indokot kolportálnak. Teljes bizonyossággal hozzászólni az emelkedéshez föltötte merész lenne, azonban valószínűnek látszik az, hogy a külföldi kölcsön kecsgetető tárgyalásai, a kiviteli illetékek örvendetes minimálása következtében erős lendülettel megindult exportélet idézi elő a lej kedvező helyzetét. Általános szilárdulás várható s most a kormányon a sor, hogy e ponton stabilizálja a lejt, ami egyszerűben megszüntetné a pénzületet és enyhébb atmoszférát hozna a feszült gazdasági életünkben.

Helyi valuták. (Február hó 15.)
Kifizetések: Berlin 42.10, Amsterdam 71.10, Newyork 176.75, London 860, Páris 7.02, Milánó 7.69, Prága 5.25.50, Budapest 31, Zágráb 3.12.50, Bécs 25, Zürich 34.10. — **Áru:** Márka 42, dollár 177, angol font 860, olasz lira 7.60, cseh korona 5.25, pengő 31, dinár 3.10, osztrák schilling 25, svájci frank 34.10. — **Pénz:** Márka 41, dollár 175, angol font 830, francia frank 6.50, olasz lira 7.10, cseh korona 5, pengő 30.40, dinár 2.90, osztrák schilling 24.40, svájci frank 33.60. — **Irányzat:** tartó.

Zürichi tőzsdényítés. (Február hó 15.)
Berlin 123.20, Amsterdam 208, Newyork 519.87.50, London 2522, Páris 20.45.50, Milánó 22.40, Prága 15.40.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, **Bucuresti** 3, Varsó 58.10, Bécs 73.25.
Zürichi tőzsdézárás. (Február hó 15.)
Berlin 123.20, Amsterdam 208, Newyork 519.87.50, London 2522, Páris 20.45, Milánó 22.35, Prága 15.40.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, **Bucuresti** 3, Varsó 58.05, Bécs 73.25.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Február hó 15.)
Devizák: Páris 6.97, Berlin 41.90, London 856, Newyork 176, Milánó 7.64, Zürich 34, Bécs 24.96, Prága 5.24. — **Valuták:** Napoleon 720, márka 41.50, leva 1.28, török lira 0.90, angol font 860, francia frank 6.90, svájci frank 33.50, olasz lira 7.50, drachma 2.10, dinár 3.15, dollár 176, lengyel zloty 21, osztrák schilling 25, pengő 30, cseh korona 5.20.

— **Bankközgyűlés Pécán.** A Járás gazdasági takarékpénztár r.-t. Pécán e hó 13-án tartotta a rendez évi közgyűlést a részvényesek nagyszámú részvétele mellett. Rokszin János, az intézet érdeműs vezérigazgatója terjesztette elő az igazgatósági jelentést és az 1926. évi mérleget. A közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy osztalékként a 646.000 lej kitevő tiszta nyereségből részvényenként 20 lej, azaz 20 százalék kerül kifizetésre. Elhatározta a közgyűlés az 1 millió alaptőkének 5 millióra való felemelését. Dr. Momák Döme részvényes lendületes szavakkal mondott köszönetet az igazgatóságnak és különösen Rokszin János vezérigazgatónak az intézet szakszerű vezetéséért és az elért szép eredményért.

— **Céghivatali hírek.** Az aradi törvényszék céghivatala közli, hogy a törvényszék egy svájci cég kérésére Márkus István aradi órásmester ellen elrendelte a ősdőt. Bejelentési határidő április 16., csődtárgyalás napja május 16., a választmány kijelölése május 19. Vagyonfelügyelő Schammen Béla dr., helyettese Szuchy Pál dr. — A Banca Generala a Judetului Arad bejelentette a céghivatalnak, hogy Simándon fiókjintézetet nyitott.

— **CFR.-kedvezmény a budapesti mintavásárra.** Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága elhatározta, hogy az április 30-tól május 9-ig tartó budapesti mintavásárra utazókat ugyanolyan kedvezményben részesíti, mint az előző években. Vagyis ha a mintavásár megtekintői igazolványukat Budapesten lebélyegeztetik és az odaszülő jegyeket megtartják, ingyen utazhatnak vissza. A mintavásárra utazóknak a magyar államasutak és a Dunagőzhajózási társaság 50 százalék kedvezményt nyújt.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 óra este 9 órakor

A MEGPOFOZÓT.

Leonid Andrejev híres drámája után.

Főszerepben: Leon Chaney (A Mozgedame-i törvény) főszereplőivel.

Péntektől: GÖSTA BERLING

Selma Lagerlöfnek híres regénye után.

Rád'6-műsor.

Szerda, február 16. Wien—Grác, 20.05. Operatördékek, utána könnyű estizene. — Pozsony, 19. Hangverseny. — 20.30. Cigányzene. — Zágráb, 20.30. Kamarazene. — 23. Táncczene. — Milánó, 21. Wagner emlékhangverseny. — 22.30. Jazz-band. — Breslau, 20.15. Tarka est. — 22.15. Táncczene. — Prága, 21.40. Szórakoztató zene. — Leipzig, 20.15. Hangverseny és szavaltatok. — 22.31. Táncczene. — Stuttgart, 20. Opera-előadás. — Frankfurt a. M. 20. Zenekari hangverseny. — Róma, 20.45. Szimfonikus hangverseny. — Berlin, 21. Régi zene. — 22.30. Táncczene. — München, 19.45. Hangverseny. — 22.20. Táncczene. — Budapest, 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 16. Gyermekmesék. — 17. Szimfonikus zenekari hangverseny. — 19. Ökonómiai előadás. — 20. Az anya, dr. Nyáry A. színműve, utána külföldi állomások közvetítése.

Az aradi Urániában

ma

BURNE híres regénye

KIS LORD.

Marry Pickforddal.

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9-kor kezd.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölttekérel nem vállalunk felelősséget.
FELHÍVÁS.

Alanti cég felkéri összes hitelezőit és adóssait, hogy fennálló követeléseiket, illetőleg tartozásait az üzlethelyiségben mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. Figyelmeztetjük összes ügyfeleinket, hogy további fizetéseket mai naptól kezdve kizárólag Dejdea névvel jegyzett nyugták ellenében eszközöljenek. Másféle aláírással ellátott nyugták a cég részéről nem ismertetnek el. Végül közöljük, hogy Schwarz József, mint üzletvezető és Schwarz Bálint, mint pénzeszedő ellen lopás, sikkasztás és okirathamisítás miatt az ügyészségnél a bűnvádi feljelentést megtettük.

„ARTA”

Kereskedelmi vállalat.

Sucursala: Arad, Calea Buzatului 5. (Asztalos S.-u).

FELHÍVÁS.

Egy ügyfelem átvenni szándékozván a „Jópásztor” vendéglő vezetését, felhívom mintázókat, kiknek ezen üzlethelyiségről Traneer József ur ellen követelésük van, azt 3 napon belül írodomban jelentsek be.

Dr. FISCHER ügyvéd.

Arad, Str. Conststorului 2.

946

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy szeretett és felejtethetetlen édesanyjuk, illetve nagyanya és anyóca

özv. Sinkmann Sándorné

szül. HÜSSERL REGINA

f. évi február hó 14-én este 10 órakor életének 70-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát.

Drága halottunkat f. évi február hó 16-án délután 4 órakor fogjuk a Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 20—22. számú gyászszobából a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra helyezni.

Aldás és béke poral felett!

Arad, 1927. február 15.

Sándor Dezső, Sándor Miksa, Sándor Valéria, Sándor Hermann, gyermekei, Sándor Dezsőné szül. Langer Ida, Sándor Miksáné szül. Walberg Adá, menyei, Sándor Ernő, Sándor Miklós, unokái. 951

Mult Indurerații Andrei Puticiu soț, Stela, Elvira și Eugenia fiice, anunță rudele lor și cunoscuții morțea iubitei și nevăstetei lor soață și mamă

ELENA PUTICIU

născută TERZIU

care în ziua de 14. Februarie a. c. la vârsta de 39 ani, în al 18 an al fericitei sale căsătorii, după îndelungate suferințe și-a dat sufletul în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământeste ale defunctei din casa îndoliată din Aradul-nou se vor așeza la 16 l. c. orele 3 p. m. după ritul bisericii ort. rom. în cimitirul de sus în mauzoleul familiar spre cele eterne.

Să-i fie somnul lin și memoria binecuvântată!

Arad, la 14. Februarie 1927.

Silvia măr. Mălar, Valeria măr. Orzescu, Constanța măr. Cucu, Ionif Terziu surori și frate. 949

„PIETATEA” Institut Bogheba întreprindere de înmormântări Arad, Strada Eminescu No. 20. — Telefon 885.

Jön! Ember a tűzben. Jön!

